

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
GRAD KAŠTELA
Gradonačelnik

KLASA: 900-01/14-01/0002

URBROJ: 2134/01-1/1-15-16

Kaštel Sućurac, 14. prosinca 2015.

Na temelju članka 58. Statuta Grada Kaštela ("Službeni glasnik Grada Kaštela", broj 9/09, 8/11, 6/13, 8/13 i 10/14) Gradonačelnik Grada Kaštela donosi

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Prijedlog Lokalnog programa za mlade Grada Kaštela za period 2016. - 2018. godine i dostavlja Gradskom vijeću na usvajanje.
2. Izvjestitelj na sjednici Gradskog vijeća je Sandra Zokić, prof. Pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti i opće poslove.

Dostaviti:

1. Predsjednik Gradskog vijeća
2. Upravni odjel za društvene djelatnosti i opće poslove
3. U omot spisa

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
Gradonačelnik

KLASA: 900-01/14-01/0002

URBROJ:

Kaštel Sućurac : _____

Na temelju članka 43. Statuta Grada Kaštela ("Službeni glasnik Grada Kaštela", broj 09/9, 8/11, 6/13, 8/13 i 10/14) Gradsko vijeće Grada Kaštela na _____sjednici održanoj _____godine donosi

LOKALNI PROGRAMA ZA MLADE
GRADA KAŠTELA ZA PERIOD OD 2016. DO 2018. GODINE

Sažetak

"Lokalni program za mlade grada Kaštela 2016.-2018" strateški je plan Grada Kaštela izrađen sa svrhom poboljšanja kvalitete života mladih Kaštelana. Program je, u suradnji s partnerskim organizacijama Clusterom za Eko-Društvene inovacije i Razvoj – CEDRA Split i udrugom Sv. Jeronim iz Kaštel Gomilice, izrađen zahvaljujući financijskoj potpori Ministarstva socijalne politike i mladih. Program predviđa da poboljšanju kvalitete života mladih Grad i ostali dionici mogu i trebaju doprinijeti provedbom 8 ključnih mjera. Mjere su osmišljene kako bi se ostvarili specifični ciljevi koji su izravan odgovor na identificirane ključne probleme u 8 prioritetnih područja: obrazovanje i usavršavanje, zapošljavanje i poduzetništvo, društvena uključenost, sudjelovanje i aktivizam, zdravlje i blagostanje, kultura, volonterstvo te mladi i svijet. Problemi su otkriveni kroz istraživanje koje je provedeno neposredno pred izradu Programa i koje je poslužilo kao podloga izradi "javne politike utemeljene na znanju", pristupa izradi javnih politika koji zagovara Europska Unija. Programom su predložene mjere razvoja ključne infrastrukture za mlade, jačanje kapaciteta u području mladih, financiranje projekata i programa usmjerenih mladima, poticanje poduzetničkih pothvata mladih i osnivanje ureda za unaprjeđenje kvalitete života mladih.

1 Uvod

Grad Kaštela je u travnju 2014. godine aplicirao na Javni poziv za prijavu projekata usmjerenih mladima za financijsku potporu iz raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014 godine s ciljem izrade Lokalnog programa za mlade te je angažirao Cluster za ekodruštvene inovacije i razvoj CEDRA Split da osmisli projekt izrade Programa i prijavi ga na navedni Javni poziv. Nakon što je projekt uspješno prijavljen i financiranje odobreno, u listopadu 2014. godine započela je njegova provedba, koja je trajala do kolovoza 2015. godine. Projektom planom je predviđena provedba niza aktivnosti. Projekt su zajednički proveli Grad Kaštela i partnerske organizacije, udruga mladih Sv. Jeronim iz Kaštel Gomilice i Cluster CEDRA Split. Svrha Programa je doprinos poboljšanju kvalitete života mladih u gradu Kaštela.

Specifični ciljevi projekta su:

- uvod u stvarne probleme, potrebe i potencijale mladih,
- osnaživanje mladih za preuzimanje inicijative u lokalnoj zajednici,
- izrada Lokalnog programa za mlade,
- podizanje svijesti javnosti o značaju zajedničkog djelovanja na probleme mladih.

Da bi se izradilo kvalitetan i odgovarajući Program, odlučeno je da se slijede smjernice koje je za izradu lokalnih javnih politika preporučila Europska Komisija. Dvije su ključne takve smjernice, koje je slijedio projektni tim pri izradi ovog dokumenta: 1. Metoda lokalnog razvoja vođenog zajednicom (eng. CLLD – Community Led Local Development) i 2. Utemeljenje javne politike na znanju (eng. evidence based policy). Izrada ovog Programa slijedila je metodologiju Lokalnog razvoja vođenog zajednicom na način da je u najranijoj fazi projekta formiran tim mladih zainteresiranih Kaštelana i Kaštelanki, koji su volonterski predvodili cijeli proces. Osim toga, organiziran je niz događaja na kojima su građani izravno sudjelovali u izradi Lokalnog programa za mlade. Druga važna karakteristika procesa izrade ovog Programa je provedba empirijskog istraživanja kojim su utvrđeni problemi, potrebe i potencijali mladih Kaštelana. Istraživanje kvalitete života mladih u Kaštelima provedeno je u svrhu stvaranja nužne znanstvene podloge za izradu i provedbu kvalitetne lokalne javne politike.

Lokalni program Grada Kaštela izrađen je za razdoblje 2016.–2018. godine. Iako su ciljna skupina programa mladi u dobi od 15 do 29 godina starosti, program je od važnosti za cijelu lokalnu zajednicu ciljnog područja. Program je važan jer je to prva strateški usmjerena i na znanju utemeljena javna politika za mlade na ovom području. Provedba ovog programa stvorit će sinergijske učinke s ostalim javnim politikama na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini te doprinijeti ostvarenju svrhe programa.

2 Metodologija

Lokalni program za mlade je po svom sadržaju i trajanju srednjoročni strateški plan, čija se izrada može podijeliti u 4 faze ili koraka¹:

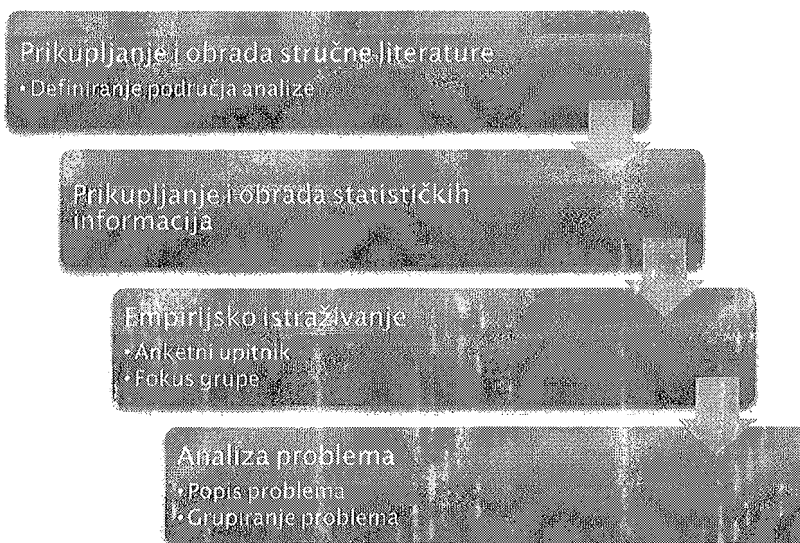
1. Analiza situacije

Cilj ove faze je utvrđivanje okolnosti koje utječu na razinu kvalitete života mladih. To se postiže identifikacijom važnih aspekata života mladih, definiranjem pokazatelja kvalitete života te mjerenjem i usporedbom s očekivanjima, ciljevima i/ili odabranim "benchmarkom".

Kako bi se utvrdile okolnosti koje utječu na razinu kvalitete života mladih, provodi se istraživanje koje se sastoji od istraživanja za stolom (tzv. "desk research") i empirijskog istraživanja, odnosno analiziraju se relevantna literatura i statistički podaci te se provode anketni upitnik i fokus grupe.

Prioritetna područja života mladih se utvrđuju prema uzoru na najrelevantnija slična istraživanja i publikacije. U rezultatima istraživanja popisuju se bitne spoznaje o kvaliteti života mladih, a posebno se izdvajaju i popisuju problemi. Problem je definiran kao situacija značajnog negativnog odstupanja rezultata, relevantnog (jednog ili više) pokazatelja, od postavljenih ciljeva.

Najvažniji rezultat ove faze je pregled problema po prioritetnim područjima života mladih - analiza problema.

Graf 1 Razrada faze analize situacije

¹ Strategic planning: Techniques and methods, Education Sector Planning Working Papers, WORKING PAPER 3, International Institute for Educational Planning, Paris

Ovaj prijedlog Lokalnog programa za mlade grada Kaštela izrađen je na temelju nekoliko različitih skupova ulaznih znanja. Ovi skupovi znanja mogu se podijeliti na dvije osnovne grupe, prvu čine podaci i informacije prikupljeni s terena, a drugu čine podaci i informacije prikupljeni istraživanjem relevantne stručne literature. Spojem ovih skupova znanja stvoren je prijedlog lokalnog programa koji bi trebao na najbolji način europska i svjetska znanja i preporuke prilagoditi i iskoristiti u lokalnom kontekstu grada Kaštela. U konačnici, lokalni program pruža i operacionalizaciju ovih zaključaka kroz preporuke konkretnih mjera. Podaci i informacije s lokalne razine prikupljeni su na nekoliko načina.

Prvi i najvažniji su bile "fokus grupe", koje su provođene tematski i strukturirano u obliku radionica za analizu problema na lokalnoj razini. Analiza problema, kao rezultat ovih radionica, dana je u obliku SWOT analize, a sudionici radionica su bili pretežito mladi iz Kaštela. Tematske SWOT analize provedene su tijekom travnja i svibnja 2015.: sudjelovanje i aktivizam, društvena uključenost, obrazovanje i usavršavanje, zapošljavanje i poduzetništvo, zdravlje i kvaliteta života, kultura, volontiranje, mladi i svijet. Osnovna točka gledišta s koje se provodila analiza je razina i kvaliteta života mladih u Kaštelima u svakom od ovih područja. Rezultati ovih SWOT analiza sastavan su dio ovog dokumenta.

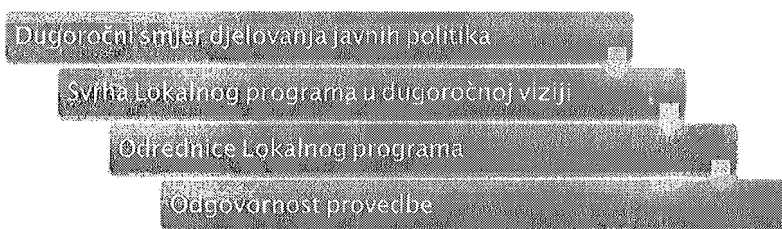
Drugi način prikupljanja podataka i informacija s lokalne razine bilo je istraživanje statističkih i ostalih informacija koje se prikupljaju s lokalne razine: broj mladih (spol, dob, obrazovanje, nezaposlenost, broj udruga, članstvo u udrugama i klubovima, dr.).

Treći način na koji su prikupljeni podaci i informacije s lokalne razine je "Istraživanje kvalitete života mladih u Kaštelima" provedeno putem ankete na uzorku od 500 mladih Kaštelana. Upitnik je sadržavao niz najvažnijih pitanja kojima su utvrđene neke bitne karakteristike i razmišljanja mladih Kaštelana. U drugoj grupi su skupovi znanja proizašli iz relevantne stručne literature. Kvaliteta života građana, a posebno mladih, je jedan od bitnijih fokusa Europske Unije. Zahvaljujući tome, dostupno je pregršt različitih studija, istraživanja, analiza, vodiča i strategija čija je svrha poboljšanje kvalitete života mladih.

Sve ovo omogućava dobro razumijevanje potreba mladih, odgovarajućih pristupa i rješenja za njihovo zadovoljenje i opće poboljšanje kvalitete života. Relevantna literatura podijeljena je prema vrsti na rezultate bazičnih istraživanja i statistiku, analize i studije, strategije i preporuke, te prema temi na one koje se bave kvalitetom života općenito i one koje se bave pojedinim prioritetnim područjem (društvena uključenost, obrazovanje i usavršavanje, zaposlenost i poduzetništvo, sudjelovanje i aktivizam, volontiranje, zdravlje i kvaliteta života, kultura, mladi i svijet).

2. Formulacija politike

U ovoj fazi identificira se vizija razvoja koja je, idealno, prethodno postavljena kroz strateške dokumente na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Pri tom se kao relevantniji uzimaju recentniji dokumenti niže razine. Dugoročno usmjerenje javnih politika proizlazi iz vizije, a time i usmjerenje tj. svrha ovog strateškog plana. Osim svrhe, u ovoj fazi se definiraju ključne odrednice strateškog plana, pri čemu se posebno izdvaja pregled provoditelja plana, odnosno nositelja aktivnosti i njihovih odgovornosti.

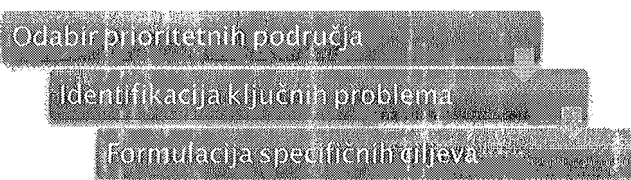
Graf 2 Razrada faze formuliranja politike

3. Odabir prioriteta područja i ciljeva

Prvi korak nakon postavljanja dugoročnog smjera je definiranje prioriteta područja djelovanja. Prioritetna područja proizlaze iz aspekata života mladih, a definirana su prema Europskoj strategiji za mlade i Nacionalnom programu za mlade 2014.-2017.

U ovoj se fazi, nakon identifikacije prioriteta područja, vrednuju problemi unutar prioriteta područja prema značaju. Kriteriji vrednovanja nisu razrađeni, već je ostavljeno sudionicima radionice da prema svom nađenju vrednuju svaki od identificiranih problema. Krajnji ishod je popis malog broja ključnih problema.

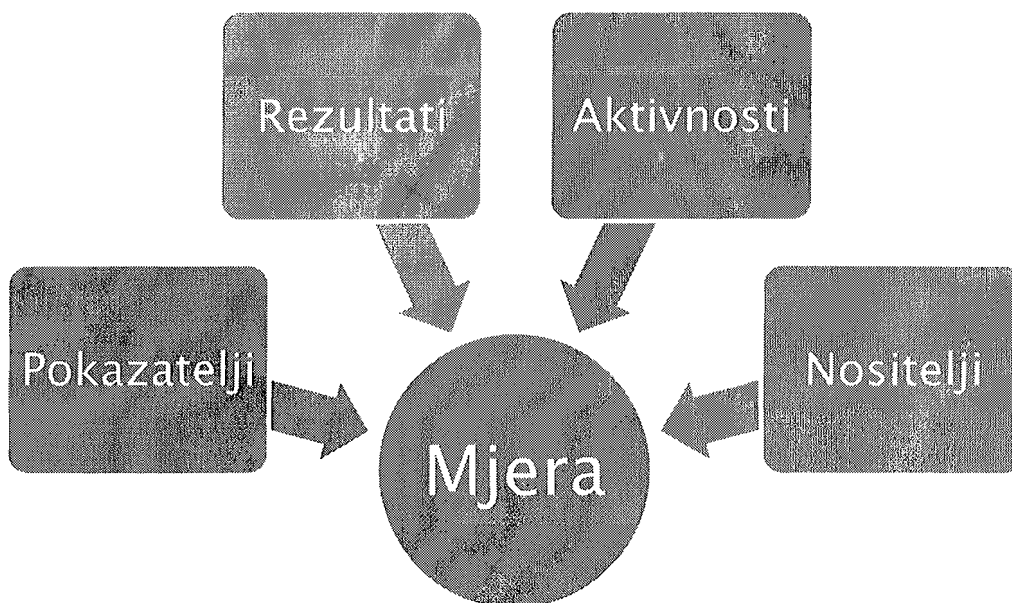
Treći korak u ovoj fazi je formulacija ciljeva. Za svaki ključni problem se definira cilj na način da se opiše situacija u kojoj odabrani problem ne postoji ili je situacija suprotna.

Graf 3 Razrada procesa prioritizacije i definiranja ciljeva

4. Izrada programa

Nakon definiranja specifičnih ciljeva daje se na raspravu ključnim dionicima analiza problema i ciljevi te se po prikupljanju mišljenja, komentara i prijedloga izrađuju prijedlozi mjera. Mjere su akcijski planovi za ostvarenje ili doprinos ostvarenju zadanih specifičnih ciljeva. Svaka mjera se sastoji od naziva mjere, mjerljivih pokazatelja uspjeha, očekivanih rezultata, aktivnosti, nositelja i dodatnih obrazloženja.

Graf 4 Sastavni elementi mjere

Prijedlog se daje na javnu raspravu u trajanju od 15 dana, komentari se prikupljaju, obrađuju i provode se prikladne izmjene prijedloga. Konačan plan se nakon toga javno objavljuje.

3 Struktura

Struktura ovog dokumenta slijedi faze izrade strateškog plana prema prethodno definiranoj metodologiji. Sadržaj prijedloga je nakon obrade svih ulaznih informacija strukturiran tako da u prvom dijelu pruža uvid u rezultate istraživanja i analizu problema po područjima života mladih. U drugom dijelu, po odabranim područjima, definirani su ciljevi te moguća rješenja. Za svako područje je, metodologijom strateškog odlučivanja, donesena odluka o odabiru jednog rješenja odnosno strategije. U trećem dijelu odabrane se strateške smjernice za svako područje razlažu u taktiku sastavljenu od jedne do dvije mjere.

Sadržaj Lokalnog programa za mlade:

1. Analiza situacije

U ovom poglavlju dan je uvid u rezultate terenskog istraživanja provedenog putem anketnog upitnika i fokus grupa te prikupljanjem i obradom statističkih informacija. Rezultati istraživanja polazišna su osnova za izradu LPM-a, a ujedno i njegov sastavni dio. U ovom poglavlju dan je sažet pregled najvažnijih spoznaja o mladima u lokalnoj zajednici, kvaliteti njihova života, potrebama i problemima. Detaljan pregled rezultata dan je u Dodatku 1.

Analiza problema je poglavlje u kojem su identificirani ključni problemi po područjima važnima za kvalitetu života mladih. Za svako područje je identificiran jedan ključan problem te njegovi uzroci i posljedice.

2. Dugoročno usmjerenje javnih politika

U ovom poglavlju se sagledava opći cilj čijem ostvarenju treba doprinijeti Lokalni program za mlade te prema kojem će se definirati specifični ciljevi i ključne odrednice Lokalnog programa.

3. Prioritetna područja i ciljevi

Za svaki od prethodno identificiranih područja postavlja se cilj. Ostvarenje ovih specifičnih ciljeva doprinijet će ostvarenju općeg cilja LPM-a: poboljšanju kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici.

4. Program

Za svaki od definiranih ciljeva, nakon njegova postavljanja, identificirani su mogući strateški pristupi realizaciji. U ovom poglavlju popisane su opcije, objašnjena je metodologija donošenja odluke o odabiru strategije te su korištenjem navedene metodologije rangirane različite opcije.

U ovom poglavlju najbolje rangirane strateške opcije su opisane: mjere, prioriteti, zaduženja, rokovi, očekivani rezultati, nužne pretpostavke...

Sastavni dio LPM-a su i dodaci **Detaljni rezultati istraživanja i Izvješće o realizaciji projekta izrade LPM-a.**

4 Analiza situacije

Analiza situacije je prva faza u procesu izrade Lokalnog programa za mlade, odnosno u strateškom planiranju. Sastoji se od kritičke analize kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici s naglaskom na identifikaciju ključnih problema/slabosti te rješenja/snaga.

Kvaliteta analize situacije određuje kvalitetu Lokalnog programa:

- Ona je temelj za identifikaciju relevantnih politika, ciljeva i prioriteta i odabir odgovarajućih prioritetnih programa
- S tehničkog gledišta, pruža osnovne pokazatelje potrebne za mjerenje uspješnosti implementacije kroz sustav praćenja.

4.1 Rezultati istraživanja

Ciljno područje: Grad Kaštela

Ciljana skupina: osobe stare 15-29 godina

Uzorak: 500

Populacija: 7998 (popis stanovništva 2011. godine)

Udio: 6,25%

4.1.1 Spol i dob

Broj ispitanika ženskog spola: 263

Broj ispitanika muškog spola: 234

Sukladno rezultatima drugih istraživanja o mladima, najmanje je ispitanika iz treće dobne skupine (od 25 do 29 godina). Razlog ovomu je činjenica da je do mladih u ovoj skupni teže doći, manje su dostupni putm uobičajenih kanala putem kojih se dopire do mladih (udruge mladih i okupljališta). Najviše je ispitanika u trenutku provođenja istraživanja imalo 18 godina, te je iz ove skupine dobiven dvostruko veći uzorak od prosječnog po svim skupinama. U prosjeku je iz svake dobne skupine bilo 33 ispitanika.

4.1.2 Obrazovno-radni status

Najveći dio ispitanika, njih 57,6%, se obrazuje, udio zaposlenih je 23,4%, usavršava se njih 7,6%, dok 10% ispitanika nije u sustavu obrazovanja, na usavršavanju ili zaposlen (NEET skupina). Prema statističkim podacima ILO-a 19,63% mladih pripada NEET skupini, pri čemu je veći udio muškaraca (20,6%) u ovoj skupini nego žena (18,6%). Razlika u omjerima se vjerojatno može objasniti manjim udjelom ispitanika u trećoj dobnoj skupni jer u toj dobi mladi najčešće ulaze u NEET skupinu.

4.1.3 Stanovanje i obiteljski život

Najveći broj ispitanika, njih 85%, stanuje s roditeljima, nakon čega s 4.5% slijede oni koji žive u vlastitom stanu/kući. Među ispitanicima je najmanje onih koji žive kod rodbine, u učeničkom/studentskom domu ili stanu bračnog partnera.

Najmanje je ispitanika koji žive sami (2%), a najviše onih u čijim kućanstvima živi ukupno 4 ili 5 osoba (53.8%). Među ispitanicima je najviše onih u čijim kućanstvima ukupno dvije osobe ostvaruju prihode, takvih je 42.6%, zatim slijede ispitanici u čijim kućanstvima 3 osobe ostvaruju prihode, takvih je 24.4%. Značajan je udio i onih u čijim kućanstvima samo 1 osoba ostvaruje prihod, takvih je 20,8%.

4.1.4 Mjesto

Većina ispitanika, 73.8%, živi u Kaštelima više od 15 godina, dok njih 25,4% živi tamo kraće od 15 godina. Ovo navodi na zaključak da je velik udio mladih čije su se obitelji doselile u Kaštela tijekom posljednjih 15 godina. Osim što ovo upućuje na privlačnost Kaštela kao mjesta za život obitelji, važna implikacija je i smanjena kohezija kontigenta mladih. Uporište za ovaj zaključak je spoznaja da doseljenicima treba određen period da se integriraju u okolinu i utječu na društveni život.

Kaštela su podijeljena na 7 naselja: Sućurac, Gomilica, Kambelovac, Lukšić, Stari, Novi i Štafilić. Za potrebe ovog istraživanja dodali smo i 3 dodatne lokacije koje su ispitanici upisivali: Radun, Rudine i Resnik. Najviše ispitanika živi u Lukšiću, njih 25.8%, zatim slijede stanovnici Starog (14.4%) i Novog (11.6%). Iz Gomilice i Kambelovca je bio isti broj ispitanika, 55 odnosno 11%, a dok je iz Štafilića samo 7,4% ispitanika. Najmanje ispitanih je iz Rudina (6,4%), Resnika (2%) i Raduna (1.8%).

4.1.5 Bračni status i roditeljstvo

Većina ispitanika i ispitanica su samci, njih čak 82%, dok u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici živi njih 14,8%. Samo 5,4% ispitanika ima djecu; od toga 2.8% ima dvoje ili više djece.

4.1.6 Materijalni standard

Gotovo polovici ispitanika (49%) glavni izvor mjesečnih primanja je džeparac od roditelja, nakon čega s 26% slijede oni kojima su plaća ili honoraran rad glavna primanja. Stipendija je glavni izvor primanja za 6% ispitanika, a dok je za njih 5.6% rad na crno glavni izvor prihoda.

Najviše ispitanika osobno raspoloža s iznosom do 500 kn mjesečno. Riječ je o 27,8% ispitanika i vjerojatno se odnosi na srednjoškolce. Nadalje, 16.8% ispitanika raspoloža s iznosom od 501 do 1000 kn. Iznosom od 1001 do 2000 kn raspoloža 13.2% ispitanika, iznosom od 2001 do 4000 kn

raspolože 11,8% ispitanika, dok ih najmanje raspolože iznosom većim od 4000 kn, njih 4,4%. Ipak, 24% ispitanika nije htjelo odgovoriti na ovo pitanje.

Ukupni mjesečni prihodi kućanstva su važna stavka kojom se određuje razina rizika od siromaštva. Najviše ispitanika, 30,4%, odgovorilo je da njihova kućanstva mjesečno uprihode između 5001 kn i 10 000 kn, za čim slijede oni kojima su ukupni mjesečni prihodi između 3001 i 5000 kn, kojih je 15,8%. Najmanji je, unutar intervala statističke pogreške, broj ispitanika čija kućanstva uprihode manje od 1000 kn (1,4%), dok ih je 5,8% s prihodom višim od 15 000 kn. Čak 26,6% ispitanika nije željelo odgovoriti na pitanje o ukupnim mjesečnim prihodima svojih kućanstava.

Većina ispitanika navela je da si njihova kućanstva mogu priuštiti osnovne stvari poput plaćanja stanarine, automobila i interneta. Međutim, samo njih 28% može si priuštiti odlazak na ljetovanje ili zimovanje, a podmirivanje neočekivanih troškova ne može si priuštiti čak 50,6% kućanstava.

4.1.7 Pristup javnim uslugama

Pristup medicinskim uslugama je još jedan značajan pokazatelj socijalnog statusa obitelji i pojedinca. Istraživanje je pokazalo da 71,4% mladih u Kaštelima smatra da nema otežan pristup medicinskim uslugama, dok njih 13% navodi vrijeme čekanja, a 6,6% lokaciju kao okolnost koja im otežava pristup medicinskim uslugama. Većini ispitanika najbliža autobusna stanica od kuće je udaljena manje od 10 minuta, dok je 5,6% onih kojima je udaljena više od 21 minutu. Ovo odražava činjenicu da je većina stanova u Kaštelima smješteno relativno blizu obali i glavnoj prometnici kojom prometuje i vozilo javnog gradskog prometa.

4.1.8 Obrazovanje

Najveći dio ispitanika, 39,6%, je u trenutku anketiranja imao četverogodišnju srednju školu kao najviše završeno obrazovanje, dok ih je 26% imalo završenu osnovnu školu, što se otprilike podudara s brojem srednjoškolaca koji su ispunili anketu. Ono što zabrinjava je izrazito nizak udio ispitanika s višim i visokim stupnjem obrazovanja. Od ukupnog broja ispitanika, 46% ih je u dobi od 22 do 29 godina, dok je istovremeno 20,8% njih sa završenim stupnjem višim od srednje škole. Nadalje, od ukupnog broja ispitanika, njih 33,6% je u dobi od 24 do 29 godina, a samo 10% ih ima završen viši stupanj od preddiplomskog.

Od ukupnog broja ispitanika 27,4% ne planira daljnje obrazovanje. Udio onih koji planiraju završiti diplomski studij iznosi 24,8%, što je višestruko više od trenutnog broja mladih koji imaju završen diplomski studij (6,8%). Istovremeno ih 21,4% planira završiti preddiplomski studij. Njih 12% namjerava završiti svoje obrazovanje na razini srednje škole, pri čemu je udio onih koji planiraju

završiti svoje obrazovanje na razini trogodišnje srednje škole unutar intervala statističke pogreške. Specijalistički ili doktorski studij planira završiti 9,4% ispitanika.

Polovica ispitanika poznaje jedan strani jezik, najčešće engleski. Upola manje ih aktivno poznaje dva strana jezika, a tri ili više stranih jezika poznaje čak 11,1% ispitanika.

Većina ispitanih tvrdi da su upisali školu i/ili fakultet po svojim željama, njih 54,8%, 9 postotnih bodova je niži udio onih koji smatraju da će im škola koju pohađaju ili su pohađali omogućiti brže i lakše zaposlenje, njih 45,4%, dok se njih 10,4% ne slaže s tom tvrdnjom. Visok je udio, 29,2%, onih koji ne mogu odrediti pomaže li im škola koju pohađaju ili su pohađali prilikom zaposlenja. Udio mladih koji su zadovoljni dosad stečenim znanjem tijekom školovanja iznosi 36,8%, dok ih je 12% izjavilo da nisu zadovoljni, najviše ih ne može odrediti, njih 46,4%. Samo 27,2% ispitanika tvrdi za sebe da se ističe među svojim vršnjacima zalaganjem i zainteresiranošću. Iz rezultata se može zaključiti da je odabirom, izborom, stečenim znanjem i vlastitim zalaganjem, u prosjeku, nezadovoljan svaki 8. mladi stanovnik Kaštela. Samo 13,4% mladih navodi da se ne bi ostali školovati u Kaštelima ni kada bi imali dovoljno obrazovnih institucija, dok ih istovremeno 43,8% tvrdi da bi. 34,6% ispitanika smatra da ima jednake mogućnosti obrazovanja kao i vršnjaci iz ostatka Hrvatske, 39% ih ne može odgovoriti ni pozitivno ni negativno na ovo pitanje, dok ih 22% smatra da nemaju jednake mogućnosti obrazovanja. Samo 43,6% ispitanika kaže da ih zanima ono što uče, 36,8% ih je indiferentno prema onome što uče dok ih je 14,4% nezadovoljno. Znatian udio mladih prepoznaje različite oblike neformalnog doškovanja pa ih je čak 38,6% izjavilo da planiraju upisati tečajeve za dodatno unaprijeđenje svojih znanja i vještina. Iako je ovaj udio daleko od idealnog, ipak pokazuje da su mladi svjesniji važnosti neformalnog obrazovanja nego što se to naslućuje u javnom diskursu. Gotovo trećina ispitanika, 32,8%, spremnija je uložiti svoje buduće vrijeme u rad nego u obrazovanje, dok ih je samo 17,2% izjavilo suprotno. Manje od polovice mladih, 45,6%, za sebe tvrdi da ima jasnu viziju i plan čime se žele baviti, njih 36,4% ne može odgovoriti potvrdno ili negativno, dok ih samo 13,2% kaže da nemaju jasan plan i viziju.

Poražavajuće je nizak udio mladih koji su koristili programe mobilnosti EU. Ovu mogućnost koju pružaju volonterske udruge i obrazovne institucije je koristilo samo 6% ispitanika.

4.1.9 Zapošljavanje i poduzetništvo

Zaposlenih mladih je, prema kriterijima ILO-a i Eurostata, visokih 39,4%. U tu skupinu upadaju oni koji rade za nekoga na temelju ugovora o radu (24%), honorarni djelatnici (4,4%), oni koji rade na crno (4,4%), vršitelji slobodnih zanimanja (2,4%), poduzetnici i obrtnici (2,2%), te poljoprivrednici i pomažući članovi na obiteljskom gospodarstvu, obrtu ili poduzeću koji čine značajnih 2%. Najveći udio mladih ipak ne radi, točnije njih 57,6%, no udio nezaposlenih mladih Kaštelana iznosi

niskih 8,8%. Ovo se odnosi na sve radno aktivne osobe, one koji traže, ali ne mogu pronaći posao. Ostali mladi koji ne rade, ne upadaju u kontingent radno aktivnog stanovništva jer pohađaju srednju školu ili fakultet, njih je 47,2%. Pritom je važno naglasiti da nisu svi koji se obrazuju radno neaktivni, već samo njih 82%. Prema posljednjim podacima HZZ-a o registriranoj nezaposlenosti, u Kaštelima je registrirano ukupno 837 nezaposlenih osoba u dobi od 15 do 29 godina, što čini udio od oko 10% ukupnog broja mladih u Kaštelima. Važno je naglasiti da se podatak o registriranom broju nezaposlenih odnosi na lipanj 2015. godine, kada je nezaposlenost niža zbog sezonskih utjecaja, dok se podatak o ukupnom broju mladih odnosi na stanje utvrđeno popisom stanovništva 2011. godine. Zato je svaku usporedbu rezultata ovog istraživanja i statističkih podataka potrebno uzeti s određenom rezervom.

Samo 16,4% ispitanika radi posao za koji su se obrazovali, dok ih 30% ne radi. Od onih koji ne rade, kao razlog navode nedovoljno znanja i iskustva (17,6%), a isti udio ih tvrdi da posla ima samo tijekom sezone. Zanimljivo je da ih samo 7,8%, smatra da nema posla za osobe njihovih kvalifikacija, dok ih 5% za svoju nezaposlenost krivi krizu. Od ukupnog broja ispitanika, 9% ih tvrdi da ne rade jer im se ne da raditi, dok ih čak 19,2% nije odgovorilo na ovo pitanje. Iz ovoga se vidi da mladi smatraju da posla ima, no da je do njega teško doći jer ne posjeduju dovoljno znanja i iskustva. Ovo dijelom objašnjava njihove planove da upišu tečajeve za stjecanje dodatnih znanja i vještina i spremnost na volontiranje.

Usavršava se svaka treća mlada osoba, njih 18,8% u struci, a 13,6% van struke. Ne usavršava se, ali želi 26% mladih, dok 21,6% mladih nije ni razmišljalo o usavršavanju. Da im ne treba usavršavanje smatra 10,4% mladih.

Nikakvog radnog iskustva nema 40,8% mladih. Radno iskustvo u struci, ali ne i radni staž, ima 20,2% mladih, dok ih 12,4% ima radno iskustvo van struke, ali ne i radni staž. Radni staž ima 19,8% mladih.

Kvalitetnu izobrazbu važnom smatra 66,8% mladih, poznavanje stranih jezika 66,8% mladih, a razvijene vještine organizacije i komunikacije 64,6% mladih. Stavovi i spoznaje o zahtjevima tržišta rada pokazuju da je dobar izgled karakteristika koju najmanje mladih (18,2%) smatra važnom pri zapošljavanju, sljedeća stavka je veza (40,2%) i povezanost s ljudima iz poslovnog svijeta (42,4%). Osim ovih stavki, 59,6% mladih smatra važnom informatičku pismenost, ambicioznost 56%, a 54% radno iskustvo. Najveći broj ispitanika je dobar izgled ocijenio nevažnim (34,8%), zatim vezu (26,6%) i povezanost s ljudima iz poslovnog svijeta (12,4%).

Najveći dio ispitanika, njih 36,4%, kao idealno radno mjesto vidi vlastiti posao, njih 24,6% želi raditi u privatnom poduzeću, dok ih samo 34,6% vidi javni sektor kao idealno radno mjesto. U slučaju

nezaposlenosti, 30,6% ispitanika tvrdi da bi tražilo bilo kakav posao u svom mjestu/regiji, dok bi ih 26% tražilo posao u inozemstvu. 12,4% ispitanika bi tražilo posao u struci dok bi ih 8% čekalo dok se takva prilika ne pojavi. 12,6% ispitanika bi pokrenulo vlastiti posao. Od ispitanika bi samo 4,4% nastavilo školovanje, dok bi ih 2,4% promjenilo kvalifikacije.

Samo 19,8% ili petina ispitanika ističe da ih ne zanima poduzetništvo i samozapošljavanje. Od preostalih ispitanika, u poduzetništvo će se vlastitim obrtom ili poduzećem sigurno upustiti 10,8% ispitanika, dok će ih 5,6% nastaviti voditi obiteljski posao. Gotovo 60% ispitanika bi željelo pokrenuti vlastiti posao, ali iz različitih razloga to ne mogu učiniti. Najveći dio (26,8%) ne može to učiniti jer nemaju dovoljno sredstava, 24,2% ih smatra da je prevelik rizik i stoga se ne usude upuštati u poduzetništvo, dok ih samo 8% kao problem navodi nedostatak informacija. Prema tome, pozitivan stav prema poduzetništvu ima gotovo 75% ispitanika, no od njih će se zaista u to upustiti tek svaki šesti ispitanik.

Među ponuđenim faktorima koji su potrebni za pokretanje vlastitog posla, najveći udio ispitanika smatra da je početni samostalni kapital važan, njih 70,6%. Ovo je u skladu s prethodnim odgovorima u kojima su mladi isticali nedostatak sredstava i financijski rizik te potvrđuje teoriju da je mladima, za aktivaciju njihovih poduzetničkih ambicija i potencijala, potrebno pružiti financijsku sigurnost. Jedan od mogućih načina za to su povoljniji poduzetnički krediti, koje 59% mladih smatra bitnim uvjetom za pokretanje vlastitog posla. Mladi prepoznaju i važnost kvalitetne poslovne edukacije, važnom ju je označilo 68,6 mladih. Najmanje važan, ali svejedno bitan faktor za 55% mladih je besplatan poslovni prostor u prvim godinama poslovanja.

4.1.10 Volontiranje

Volontiranje kao medij za unaprjeđenje znanja i vještina je donekle prepoznato. Udio onih koji su voljni volontirati iznosi 39,6%, udio onih koji nisu voljni volontirati je 17%, dok je udio onih koji su indiferentni 38,4%.

Može se reći da su mladi općenito skloni radu i bez novčane naknade ako će zauzvrat dobiti diplomu koja potvrđuje stečeno iskustvo. 52,4% ispitanika bi pristalo na rad bez novčane naknade, 17,6% ih ne bi na to pristalo, dok ne zna 26,6%. Samo 15,2% mladih volontira. Iako je u jednom prethodnom pitanju 39,6% mladih izjavilo da je voljno volontirati, ovdje još veći udio njih navodi da žele volontirati, čak 51,2%. Onih koji ne volontiraju i ne bi željeli ima 31,2%. To znači da više od dvije trećine mladih volontira ili želi volontirati.

4.1.11 Sadržaji za mlade

Odgovori na pitanja o korištenju i potrebi za određenim uslugama za mlade u lokalnoj zajednici pokazuju da mladi smatraju da nemaju dovoljno pristupa ponuđenim sadržajima i da žele koristiti te sadržaje. U prosjeku samo 8,7% mladih tvrdi da su im ponuđeni sadržaji dostupni i da ih koriste. Najveći udio mladih tako tvrdi za servise za povremeno zapošljavanje mladih (14%), a najmanji udio za informativni centar za mlade (5,8%). Klub mladih je dostupan i koristi ga samo 8% mladih. U prosjeku ih 26,1% tvrdi da su ponuđeni sadržaji dostupni, no oni ih iz nekog razloga ne koriste. Najviše ih tvrdi da je dostupan klub mladih (34,2%), što upućuje da ih postojeći klub mladih ne privlači dovoljno da bi se uključili u njegove aktivnosti. Najveći udio mladih tvrdi da su im sadržaji nedostupni, ali bi ih koristili, tako je odgovorilo u prosjeku 39,2% ispitanika.

Najtraženiji sadržaji su prema njima informativni centar za mlade i servis za povremeno zapošljavanje mladih koje bi, kada bi bili dostupni, koristilo oko 44% mladih. Ipak, u prosjeku petina ispitanika tvrdi da ponuđene sadržaje ne bi koristili ni kada bi im bili dostupni, pri čemu je najveći udio tako tvrdio za neformalne grupe vršnjačke pomoći (29,8%), a najmanje za servise za povremeno zapošljavanje mladih (13,8%).

Očekivano, najveći broj mladih bi rado da u Kaštelima postoji više sadržaja za mlade. Tako tvrdi 80,4% mladih, dok ih suprotno tvrdi samo 3,4%. Određeni dio mladih, 12,8%, ne može odlučiti, što ukazuje da nisu ni imali prilike steći iskustvo i stavove kojima bi mogli uspoređivati Kaštela s nekim drugim gradovima i izraziti zadovoljstvo ili nezadovoljstvo postojećom ponudom.

Beznačajno mali udio mladih smatra da u Kaštelima ima dovoljno aktivnosti za mlade, samo 6,8%, što je na pragu statističke pogreške, dok čak 76,4% mladih smatra da ih nema. Ovakvi rezultati upućuju na izrazito nezadovoljstvo mladih postojećom ponudom sadržaja za mlade u Kaštelima.

U slučaju da se u Kaštelima otvori prostor namijenjen za organiziranje različitih aktivnosti za mlade, sadržaji koji bi privukli najveći broj mladih su redom od najpopularnijeg: kino (66,8%), društvene igre (54,2%), tečajevi jezika (53,4%), koncerti (49,4%), informatika (45%), kazalište (44,8%), tečajevi osobnih vještina (42,8%), različiti drugi tečajevi i hobiji (42,6%). Najmanje su popularne specijalizirane edukacije o programima mobilnosti i projektima (30%) i pomoć u učenju, koju bi koristilo samo 35,6% mladih.

4.1.12 Informiranost

U odnosu na ponuđena prava, mogućnosti i prilike koje smo ponudili u pitanju, mladi općenito izražavaju nisku razinu upoznatosti. U prosjeku je tek 8,6% mladih izjavilo da su sasvim upoznati s pravima nekih od kategorija. Značajniji udio ih smatra da je dobro upoznat s ponuđenim pravima, u

prosjeku 20,9%, pri čemu su najčešće dobro upoznati s pravima na korištenje zdravstvenih usluga (29,4%), a najrjeđe s osnivanjem vlastite organizacije (13,8%). S potrošačkim pravima je 42,8% djelomično upoznato, a 16% nije upoznato, s građanskim pravima je djelomično upoznato 47%, a 21,4% nije upoznato, s osnivanjem vlastite organizacije je 35,8% djelomično upoznato, a 37,6% nije upoznato, sa samostalnim organiziranjem događaja je 35% djelomično upoznato, a 34,2% nije upoznato. 42,8% ih je djelomično upoznato s mogućnošću uključivanja u rad neke organizacije, dok ih 39% nije s tim upoznato.

Od tiskanih medija, mladi najčešće čitaju dnevne novine, njih 40,2% mladih čita često, a 39,4% ponekad. Tjedne novine i časopise često čita 17,8% ali ih ponekad čita čak 45,2% mladih. Mladi najmanje čitaju časopise za mlade.

Istovremeno, vijesti najčešće prate putem interneta, 75,6% ih to čini često, a 15,2% ponekad. Osim interneta, često prate i vijesti na televiziji (60,4% često, a 27,6% ponekad). Najrjeđe vijesti prate na radiju, njih 26,8% vijesti na radiju prati često, a 45,6% ponekad. Od lokalnih medija, najveći udio mladih prati lokalni internet portal. Ipak, riječ je o relativno malom udjelu od 15% ispitanika, što ukazuje na to da ih manje zanimaju lokalne teme.

Teme koje mladi prate najčešće su sport (43,6% često, a 32,8% ponekad), zabava i estrada (39,4% često, a 40,2% ponekad), zatim znanost i obrazovanje (33,8% često, a 47,2% ponekad) i socijalna pitanja (29,8% često, a 50,6% ponekad). Najmanje popularne teme su iz područja okoliša (12% često, 44,8% ponekad), Europske unije (15% često, 40,8% poneka), kulture i umjetnosti (16,6% često, a 48,6% ponekad). Čini se da većina mladih sve teme prati podjednako, i to uglavnom ponekad.

Gotovo polovica mladih dnevno na računalu/internetu provede više od 3 sata, 19,8% ih provede od 2 do 3 sata, 18,6% ih provede od 1 do 2 sata dnevno. Računalo najčešće koriste za internet (90%), učenje i vježbanje (49,6%), igranje i pisanje (34%) i posao (26,2%). Najmanje ih računalo koristi za specijalizirane aktivnosti poput crtanja i programiranja. Samo 4% tvrdi da ne koristi računalo.

4.1.13 Sudjelovanje i aktivizam

83,2% mladih Kaštelana nije imalo iskustva bavljenja politikom, a samo 6,4% jest. Na posljednjim izborima (op.a. riječ je o predsjedničkim izborima 2014.) glasovalo je 55,4% mladih, a nije 37,6%.

Da su mladi općenito indiferentni prema politici, pokazuju i njihovi odgovori na pitanje o zadovoljstvu uključenošću mladih u politički život, gdje je polovica mladih izjavila da neuključenošću mladih u politički život nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni. Ipak, znatno je manji udio mladih koji su izrazili zadovoljstvo u odnosu na one koji su nezadovoljni, kojih je 25,6%, i one koji su izrazito nezadovoljni, kojih je 11,8%.

Kao razloge malog broja mladih koji se bave politikom, mladi ističu nepoštenost politike i averziju prema tome, zatim činjenicu da je politika dosadna i da su mladi zaokupljeni egzistencijalnim problemima i nemaju vremena za politiku. Najmanje se slažu s tvrdnjom da mladi smatraju da je potpuno prirodno da se samo stariji bave politikom.

Od udruga mladih na području Kaštela, 11,2% mladih zna za Kaštelansku udruhu mladih KLUB, 9% mladih zna za Trokut mladih Kaštela, 5,8% mladih zna za Torcidu D.K., a 4% mladih zna za Udruhu Sv. Jeronim.

Slobodno vrijeme najviše mladih provodi prakticirajući različite hobije (46%), družeći se s prijateljima (16,2%), na internetu/društvenim mrežama (14%) i u kafiću (13,2%). Samo 7,6% ih slobodno vrijeme provodi gledajući TV.

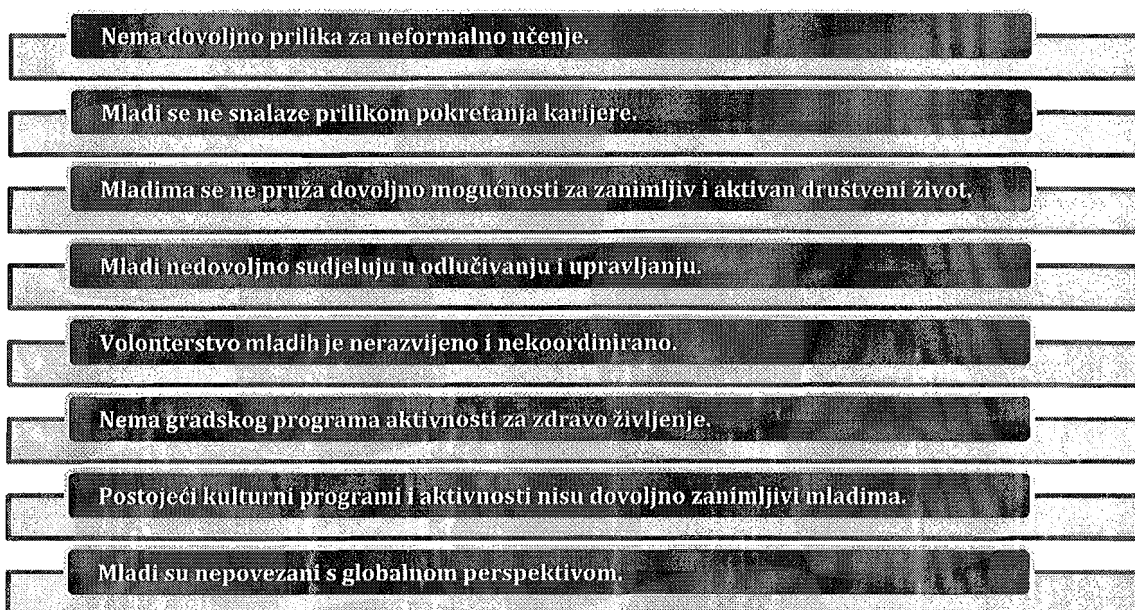
4.2 Identifikacija problema

Analiza problema je poglavlje u kojem su identificirani ključni problemi po područjima važnima za kvalitetu života mladih. Za svako područje je identificiran jedan ključan problem, te njegovi uzroci i posljedice.

Kvaliteta života mladih u Kaštelima se, podijeljena na 8 prioriternih područja, može analizirati i vrednovati korištenjem SWOT analize i odabranih pokazatelja. SWOT analiza je metoda kojom se identificiraju unutarnje snage (S) i slabosti (W) promatranog subjekta te vanjske prilike (O) i prijetnje (T). U procesu izrade ovog Lokalnog programa, mladi i ostali građani Kaštela su SWOT metodom analizirali svaki aspekt kvalitete života mladih u svom gradu.

Na otvorenim radionicama sudjelovali su svi zainteresirani građani, koje su organizatori pozivali putem udruga, lokalnih medija i plakata. Sudionici su izradili sektorske SWOT analize te su definirali ključne probleme. Zaključak o ključnom problemu za svako prioriterno područje sudionici su donijeli nakon izrade SWOT analize i vrednovanja svake stavke iz SWOT matrice.

Pregled ključnih problema po prioriternim područjima dan je u **Graf 5 Pregled ključnih problema**.

Graf 5 Pregled ključnih problema

Svaka SWOT analiza dana je u nastavku zajedno s kratkim uvodom, u kojem se donosi kratak osvrt na određeno prioriterno područje, i zaključkom o najvažnijim spoznajama iz izrade SWOT analize.

4.2.1 Obrazovanje i usavršavanje

Obrazovanje je za mlade važno sredstvo za ostvarivanje privatnih, profesionalnih, društvenih i političkih potreba i interesa pojedinca. Po sudu samih mladih (izvor je Nacionalni program za mlade RH), obrazovanje i usavršavanje im omogućuje bolju komunikaciju sa svijetom (69%), brže napredovanje na radnom mjestu (68%) i bolje plaćen posao (67%), što povezuju s boljim životnim standardom (57%) i većim društvenim ugledom (56%).

Obrazovanje treba potaknuti razvoj ljudskih resursa lokalne zajednice i osigurati održiv razvoj te, s tim u tijesnoj vezi, stvoriti pretpostavke za emancipaciju i uključivanje mladih u lokalnu zajednicu kroz razvoj osam ključnih kompetencija (sposobnost komunikacije na materinjem jeziku; sposobnost komunikacije na stranom jeziku; matematička kompetencija i osnovne kompetencije iz prirodoslovlja i tehnologije; digitalna (IT) kompetencija; socijalna i građanska kompetencija; sposobnost učenja da se uči; smisao za inicijativu i poduzetništvo; kulturološka osviještenost i izražavanje).

Snage: <ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljavajući pristup osnovnom obrazovanju na području Grada, a srednjem i visokom obrazovanju u Splitu • Kvalitetni prosvjetni djelatnici – poticaj djeci i mladima za obrazovanje • Broj visokoobrazovanih osoba • Visok postotak mladih u stanovništvu – potrebe za obrazovanjem • Velik broj stanovnika – održivost obrazovnih programa	Slabosti: <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak savjetovanja i profesionalne orijentacije (izbor srednje škole i fakulteta) • Nepostojanje programa neformalnog učenja i udruga koje nude programe neformalnog učenja • Neazuriranost i neprovođenje strateških dokumenata • Neučinkovito stipendiranje • Nedostatnost ljudskih i financijskih resursa za razvojne inicijative u obrazovanju na lokalnoj razini • Otežana mobilnost učenika, studenata i osoba koje rade s mladima • Nezainteresiranost mladih za neformalno učenje • Grad nije u mogućnosti izravno utjecati na kvalitetu srednjeg i visokog obrazovanja mladih Kaštelana
Prilike: <ul style="list-style-type: none"> • Motivacijske aktivnosti prema mladima • Gradski prostori (koji su neiskorišteni) • Centar za neformalno učenje mladih (klub mladih, infocentar, savjetovanje, usmjeravanje, neformalno učenje) • Gradovi prijatelji (prijenos iskustva, modela i znanja i mobilnost) • EU i domaći izvori financiranja za nove obrazovne programe • Udruga koja će provoditi neformalno učenje • Visoka školska ustanova (Pučko učilište, centar ili institut) • Web stranica za profesionalno usmjerenje i savjetovanje o izboru srednje škole i fakulteta	Prijetnje: <ul style="list-style-type: none"> • Blizina i usmjerenost mladih Splitu • Produžetak gospodarske krize • Iseljavanje mladih iz Kaštela • Opterećenost kapaciteta postojećih obrazovanih institucija • Srednje škole na području Grada ne podižu svoju kvalitetu

Tablica 1 SWOT analiza obrazovanja i usavršavanja

Prema Europskom referentnom okviru, ključne kompetencije za cjeloživotno učenje čine znanja, vještine i stavovi. Ključne kompetencije postaju sastavni dio kurikuluma od predškolskog do visokoškolskog obrazovanja, kao i programa neformalnog obrazovanja. Time se otvara prostor partnerstvu između organizacija civilnog društva i institucija formalnog obrazovanja za stvaranje dodatnih programa razvoja i podizanja razine ključnih kompetencija svih naraštaja građana.

Uz važnost razvijanja osam ključnih kompetencija, potrebno je napraviti snažniju poveznicu između školovanja i tržišta rada. Jedan od načina kako povećati konkurentnost i/ili kompetentnost mladih na tržištu rada jesu kvalitetnije stručne prakse za studente.

Obrazovne prilike i mogućnosti mladih u Kaštelima ograničavaju se na formalno obrazovanje od predškolskog do (djelomično) srednjoškolskog. Većina srednjoškolaca iz Kaštela ipak ne pohađa srednju školu u Kaštelima. Blizina Splita snažno utječe na obrazovne odluke mladih u Kaštelima, većina ih pohađa srednju školu u Splitu i fakultet u Splitu te koristi programe neformalnog obrazovanja u Splitu. Uzevši u obzir realne mogućnosti utjecaja Grada Kaštela i ostalih dionika iz Kaštela na obrazovne prilike mladih, sudionici su kao ključni problem istaknuli **nedovoljno prilika za neformalno učenje i usavršavanje mladih** na području Kaštela.

4.2.2 Zapošljavanje i poduzetništvo

Uz obrazovanje, zapošljavanje je također vrlo važno područje života mladih, tim više što je (ne)mogućnost zapošljavanja gorući problem mlade generacije u Hrvatskoj, posebice onih s kvalifikacijama za radnička zanimanja.² U posljednja dva desetljeća zaposlenost i zapošljavanje došli su u središte borbe protiv siromaštva i društvene isključenosti, a i socijalne politike općenito. U skladu s time, fokus se javnog djelovanja pomaknuo s redistribucije i održavanja dohotka na politike aktivacije i zapošljavanja. Zaposlenost je nedvojbeno poželjno stanje te glavni izvor blagostanja i samostalnosti većini građana.

Dobro osmišljene i uspješno provedene politike zapošljavanja i stjecanja vještina mogu pomoći stvoriti poslove nužne za produktivan gospodarski rast, generirati dostatne plaće za radnike i njihove obitelji. Ove politike trebaju odgovarajti dinamici tržišta rada i biti vođene društvenim i demografskim trendovima i razvojnim strategijama za bolje usklađivanje ponude i potražnje za radnom snagom.³

---

² MSPM RH: Nacionalni program za mlade od 2014. do 2017. godine, Zagreb, 2014., str. 10

³ IPPR: European jobs and skills: A comprehensive review, London, 2014., str. 1

Snage:

- Velik broj radno sposobnih osoba
- Mladi aktivni u neprofitnim organizacijama stječu kompetencije tražene na tržištu rada
- Medusektorska suradnja s udrugama na promicanju poduzetništva
- Grad uključen u rad Lokalnog partnerstva za zapošljavanje
- Grad je svjestan važnosti i izraženosti problema nezaposlenosti
- Niska cijena zemljišta i blizina Splita privlači stanovništvo i poduzetnike koji ne ovise o lokaciji prodavaonice

Slabosti:

- Nema (dovoljno) poticajnih mjera za poduzetništvo
- Mladi ne posjeduju znanja i vještine za uspješan pronalazak ili pokretanje posla
- Nema poduzetničkog centra/inkubatora ili neke druge organizacije koja bi pružala potporu poduzetnicima
- Mali broj poduzetnika na području Grada Kaštela
- Nema primjera uspješnih lokalnih poduzetničkih priča
- Mladi nisu skloni poduzetništvu, boje se neuspjeha
- Grad ne provodi nikakve programe podrške u zapošljavanju ili programe povećanja broja radnih mjesta
- Kaštela nemaju poslovni/trgovački centar u kojem bi poslovanje bilo isplativo i olakšano
- Manjak poslovnih prostora
- Grad ne posjeduje dovoljne ljudske i financijske kapacitete za poticanje poduzetništva

Prilike:

- Trend pada stope nezaposlenosti mladih u Hrvatskoj
- Rast ulaganja u proizvodnju i MSP
- Dostupnost EU sredstva za poticanje poduzetništva
- Otvorenost EU tržišta poslova
- Pojednostavljena procedura za registraciju poduzeća
- Programi HZZ-a kojima se potiče zapošljavanje
- Porast broja turista u Kaštelima
- Programi prekvalifikacije za deficitarne djelatnosti
- Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva
- Prometna povezanost Kaštela
- Vlastiti kapitali (u vidu vlastitih nekretnina ili zemljišta)
- Izgradnja komunalne infrastrukture
- Gradski prostori na raspolaganju za raspršeni poduzetnički incubator

Prijetnje:

- Vlasničko-pravne zapreke za investiranje na prostoru Kaštela
- Nepovoljno financijsko okruženje za poduzetnike početnike (bankarski krediti)
- Obrazovni programi nisu u skladu s potrebama tržišta
- Obrazovni sustav ne promiče poduzetnički duh i samostalnost u poslu
- Otvorenost EU tržišta poslova (iseljavanje najboljih)
- Nepovoljna poduzetnička klima u okruženju se prelijeva na Kaštela

Tablica 2 SWOT analiza zapošljavanja i poduzetništva

Mladi Kaštelani uglavnom nisu spremni na izazove poduzetništva, što potvrđuju i rezultati ankete. Međutim, još veći problem predstavlja činjenica da se ne snalaze ni kod traženja posla. U Kaštelima nema dovoljno odgovarajućih radnih mjesta za sve koji traže posao pa mladi zaposleni Kaštelani najčešće rade u drugim dijelovima splitskog urbanog područja. Dio ih zbog nemogućnosti ispunjenja vlastitih karijernih ambicija odlazi u Zagreb ili inozemstvo. Istovremeno, poslodavci često tvrde da im je teško pronaći odgovarajuće zaposlenike, a mladima se najčešće predbacuje neiskustvo, nepoznavanje načina na koji funkcionira poslovni svijet, manjak vještina i znanja i drugo. Zbog svega ovoga ključni problem identificiran prilikom izrade SWOT analize je **nespremnost i nesnalazjenje mladih po pitanju zapošljavanja i samozapošljavanja.**

4.2.3 Društvena uključenost

Društvena uključenost mladih je prepoznata kao jedan od prioriteta Europske unije te je jedno od područja djelovanja EU strategije za mlade i jedan od ključnih prioriteta Erasmus+ programa. Jedna od vodećih inicijativa u okviru strategije Europa 2020 je Europska platforma protiv siromaštva i društvene isključenosti, dok je Vijeće EU još u 2010 usvojilo Rezoluciju o aktivnom uključivanju mladih osoba: borba protiv nezaposlenosti i siromaštva.

<p>Snage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velik udio mladih u stanovništvu – mlad grad • Pojedinci s inicijativom za stvaranje sadržaja • Želja mladih za promjenom • Sportske aktivnosti i broj mladih uključenih u iste • Lagan pristup lokalnim medijima • Lokacija (doseljavanje novih stanovnika) • Usmjerivanje potencijala za konstruktivno provođenje slobodnog vremena • Dostupni prostori u kojima bi se mladi nalazili • Savjet mladih • Vremenske prilike • Stručne osobe u radu s mladima 	<p>Slabosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezainteresiranost mladih za više mogućnosti jer nisu ni svjesni mogućnosti ili im je dovoljna ponuda sadržaja u Splitu • Mladi nisu voljni pokušati stvoriti dodatne sadržaje • Djelovanje udruga mladih nije dovoljno diseminirano • Nedostatak ponude i sadržaja • Centralno mjesto neformalnog druženja ne postoji (klub mladih) • Manjak potpore od strane gradske samouprave po pitanju mladih • Nemogućnost zaposlenja mladih (niža društvena uključenost) • Nedovoljna novčana potpora događanjima i sadržajima • Nema javnog mjesta okupljanja • Opći image grada je negativan u ovom kontekstu («ništa se ne događa») • Fizička odvojenost određenih dijelova grada (npr. Sućurac) • Heterogenost gradskog prostora (prekidi u prostoru), ne postoji osjećaj jedinstvenog grada, nedostaje kohezije među građanima • Nedostatak fokusiranosti na „dobre priče“ • Nesamostalnost mladih i organizacija mladih • „A priori“ predrasude prema udrugama mladih i političkim mladežima zbog stanja u državi • Percepcija da su mladi lijeni u korijenu sprječava inicijative • Politika u svakom segmentu – ovisnost o gradskoj politici • Neprepoznavanje problema
<p>Prilike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umreženost (kako doprijeti do mladih) • Zajedničko zagovaranje prema lokalnoj vlasti • Programi razmjene (Eu projekti, gradovi prijatelji, suradnja s udrugama iz drugih gradova) • Turizam usmjeren na mlade • Osnivanje centra/kлубa/infozone • Poticaji s nacionalne razine • Više obrazovanje • Primjeri dobre prakse iz Splita • Društvena aktivnost u prirodi (street workout) • Centar za volontiranje • Izrada programa • Neiskorišteni prostori 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blizina i privlačnost Splitu (razvijeniji gradovi) • Prometna (ne)povezanost • Mali postotak mladih u tijelima vlasti lokalne samouprave • Nedostatak edukacije mladih • Odlazak mladih u inozemstvo • Sukobljeni interesi drugih

Tablica 3 SWOT analiza društvene uključenosti

Generalan zaključak analize situacije društvene uključenosti mladih u Kaštelima je da su Kaštela grad s ispodprosječnom količinom sadržaja za mlade i razinom društvene uključenosti mladih. Kaštela su izuzetno "mlad grad" ako se uzme u obzir da udio mladih u ukupnom stanovništvu iznosi visokih 22%. Unatoč tome, čini se da Kaštela ne žive kao mlad grad, dinamika je niska, nedostaje kreativnosti, aktivnosti, događanja, sadržaja i inicijativa. Mladi većinu potreba za ovim sadržajima i mogućnostima zadovoljavaju izvan Kaštela, ponajprije u Splitu. U području društvene uključenosti mladih, **nezainteresiranost i neangažiranost mladih** se navodi kao ključni problem. Zato se ispred ključnih dionika stavlja zahtjev za angažiranjem potencijala, kojeg posjeduju mladi Kaštelani, i stvaranjem novog pokreta "buđenja" Kaštela i stvaranja nove društvene dinamike nošene djelovanjem mladih i organizacija mladih.

4.2.4 Sudjelovanje i aktivizam:

Tematsko područje *Aktivizam i sudjelovanje mladih* obuhvaća sljedeće sfere: općenito aktivizam i aktivnosti mladih (formalno ili neformalno provođenje slobodnog vremena), udruge mladih i udruge za mlade, mladeži političkih stranaka, bavljenje profesionalno ili rekreativno sportom, sudjelovanje mladih na izborima (i kao glasači i kao kandidati), sudjelovanje mladih u radu lokalnih tijela (Savjet mladih, Gradsko vijeće...), društveni status mladih i koliko su aktivni na tom području. Isto uključuje i odnos gradskih vlasti prema mladima (otvorenost, dostupnost, transparentnost...), stupanj motivacije i mogućnosti.

<p>Snage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visok postotak mladih u strukturi stanovništva • Interes lokalnih medija za djelovanjem mladih • Entuzijazam pojedinaca i pojedinačnih udruga • Savjet mladih i njegova uloga • Rekreativno bavljenje mladih sportom i sportski klubovi • Mladeži političkih stranaka • Povezanost mladih na društvenim mrežama 	<p>Slabosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak prostora za udruge mladih • Niska razina povjerenja mladih u institucije i lokalnu vlast, slaba motiviranost mladih i nezainteresiranost • Nedostatak neformalne edukacije mladih • Slaba promocija i suradnja postojećih udruga mladih • Nedostatak izvora informiranja mladih o postojećim aktivnostima (medij usmjeren mladima) • Nekoordiniranost rada postojećih udruga • Nepostojanje Centra za mlade (što uključuje Info centar, Klub mladih i Volonterski centar) • Nepostojanje institucionalne podrške programima usmjerenima mladima (financiranje programa udruga mladih) • Percepcija mladih kao nedovoljno sposobnih
<p>Prilike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moguća koordinacija rada udruga mladih i zajedničko djelovanje • Izrada lokalnog programa za mlade • Prostorno-planskom dokumentacijom je predviđen prostor (Centar) za mlade 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blizina i privlačnost Splita mladima • Teritorijalno ustrojstvo Kaštela (dislociranost,

- Otvorenost Savjeta mladih i nekih vijećnika GV-a za suradnju
- Sudjelovanje mladih u humanitarnim akcijama
- Osnovne i srednje škole, župe i razne župne zajednice u Kaštelima
- Dostupnost novih (alternativnih) izvora financiranja
- Postojeći zakonodavni okvir i Nacionalni program za mlade
- Lokalni medij usmjeren mladima (časopis ili portal)
- Stavka proračuna grada Kaštela: Dom kulture K.L. (Centar za mlade?)
- Dani otvorenih vrata udruga/sajam kaštelanskih udruga
- Utjecaj na poboljšanje kvalitete života kroz aktivno građanstvo

- prometna povezanost i otežano sudjelovanje)
- Nezaposlenost mladih / produžetak krize
- Nedostatak jedinstva na svim društvenim razinama
- Institucionalni obrazovni sustav ne potiče aktivizam kod mladih
- Mali postotak mladih u tijelima lokalne zajednice

Tablica 4 SWOT analiza sudjelovanja i aktivizma mladih

Sudjelovanje i aktivizam je akcijsko područje Strategije za mlade Europske Unije koje izravno doprinosi ostvarenju drugog općeg cilja Strategije: "aktivno građanstvo, društvena uključenost i solidarnost mladih ljudi". U ovom području se poduzimaju različite aktivnosti promocije sudjelovanja mladih ljudi u zastupničkoj demokraciji i civilnom društvu. Tri su osnovna smjera djelovanja za povećanje sudjelovanja mladih, prvi je promocija sudjelovanja raznolikijih skupina mladih u zastupničkoj demokraciji, građanska participacija i novi mediji te potpora političkom dijalogu između mladih i donositelja odluka.⁴ Temeljni problem u ovom području je **nedovoljno sudjelovanje mladih u odlučivanju i upravljanju na lokalnoj razini.**

4.2.5 Volontiranje

Mnogo mladih sudjeluje u volonterskim aktivnostima. Takve aktivnosti, među ostalim, pozitivno utječu na opće zadovoljstvo životom mladih.⁵ Sudjelovanje mladih u volonterskim aktivnostima predstavlja promociju društvene i ekonomske kohezije. Uz pružanje vrijedne usluge društvu u cjelini, mladi volonteri i sami ostvaruju znatne koristi od sudjelovanja u takvim aktivnostima. Angažmanom u projektima koji su usmjereni na važne društvene probleme, mladi ljudi postaju ključni agenti društvene reforme i razvijaju osjećaj pripadnosti i vlasništva prema cijeloj zajednici. Ovo je posebno izraženo kad aktivnim volonterima postanu mladi koji su u riziku od siromaštva i društvene isključenosti: kroz svoj angažman pronalaze prilike za integraciju u društvene i ekonomske mreže i poboljšavaju svoje sudjelovanje kao aktivni građani. Osobne i profesionalne vještine koje stječu kroz volonterske aktivnosti su važni resursi za poboljšanje nečije obrazovanosti i zapošljivosti.⁶

⁴ Assessing practices for using indicators in the field of youth

⁵ Pichler, F. (2006). Subjective quality of life of young Europeans. Feeling happy, but why? Social Indicators Research, 75: 419-444.

⁶ European Commission: EU Youth Report 2012, Draft 2012 Joint Report of the Council and Commission on the implementation of the renewed framework for European cooperation in the field of youth, dio treći, str. 91

Snage:

- Volonterske udruge
- Velik broj mladih
- Spremnost mladih i drugih građana na volontiranje
- Iskustva velikih volonterskih akcija
- Kaštelani koji svojim djelovanjem ostvaruju širi društveni značaj

Slabosti:

- Mali broj volonterskih udruga
- Mali broj volonterskih akcija/aktivnosti
- Manjak osviještenosti građana o volontiranju
- Nedovoljno pokretača volonterskih akcija
- Nedovoljno volonterskih inicijativa
- Nema priznanja ni nagrada za volontere
- Većina aktivnih volontera iz Kaštela volontira van Kaštela
- Indiferentnost gradske uprave prema volonterstvu
- Nepostojanje funkcionalnog volonterskog centra
- Slaba povezanost među volonterskim udrugama i akcijama
- Manjak financiranja i sponzora
- Nema inicijatora
- Slaba osviještenost

Prilike:

- Ideje velikih volonterskih inicijativa
- Prepoznatost volontiranja od strane države i EU
- Europska volonterska služba
- Svjetski savez mladih
- Financiranje volonterskih aktivnosti od strane EU
- Volonterski centar u Splitu

Prijetnje:

- Korištenje volonterstva za samopromociju i druge oblike osobne koristi pojedinaca
- Unaprijed osuda volontiranja od pojedinaca

Tablica 5 SWOT analiza volontiranja mladih

Rezultati istraživanja su pokazali da velik udio mladih volontera i želi volontirati. Volontiranje kao medij za unaprjeđenje znanja i vještina je donekle prepoznato. Udio onih koji su voljni volontirati iznosi 39,6%, udio onih koji nisu voljni volontirati je 17%, dok je udio onih koji su indiferentni 38,4%. Kroz izradu SWOT analize uočeno je da postoje volonterske inicijative i akcije, no one su na **niskoj razini organizacije i utjecaja te nisu iskoordinirane**, što je prepoznato kao temeljni problem. Potrebno je pružiti podršku organizatorima volontiranja za unaprjeđenje menadžmenta volontera i provedbu volonterskih programa, i to kroz podršku organizatorima volontiranja za unaprjeđenje menadžmenta volontera i provedbu volonterskih programa.

4.2.6 Zdravlje i kvaliteta života

Mladi su općenito u boljem zdravstvenom stanju i osjećaju se zdravije od starijih dobnih skupina. Europska istraživanja su pokazala da veoma mali broj mladih ljudi osjeća da su lošijeg zdravlja od opće populacije. Ipak, neki zdravstveni rizici su naglašeniji u dobnj skupini mladih nego u drugim dobnim skupinama. Često je to posljedica nedovoljne informiranosti i vršnjačkog pritiska. Loše zdravlje i nisku kvalitetu života uzrokuju pretilost, pušenje, alkoholiziranje i drogiranje. Kako bi se pozitivno utjecalo na zdravlje mladih, potrebno je pružiti dovoljno informacija i poticaja te prilika za zdrav život.

Snage: <ul style="list-style-type: none"> • Osnovano obiteljsko savjetovalište • Velik broj udruga sa sportskim aktivnostima, aktivno sudjelovanje mladih u sportskim aktivnostima • Aktivne udruge koje se bave mladim osobama sa zdravstvenim poteškoćama • Programi prevencije i održavanja zdravlja u osnovnim školama i vrtićima • Velik interes mladih za sudjelovanjem u sportskim aktivnostima	Slabosti: <ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje udruga koje se kontinuirano bave prevencijom raznih oblika ovisnosti • Pojačan trend sjedilačkog načina života • Niska razina preventivnih programa u srednjim školama i na fakultetima • Diskriminacija osoba s invaliditetom • Neinformiranost mladih o potrebama i načinima očuvanja kvalitete života • Pojačan trend konzumacije alkohola i cigareta • Dostupnost alkohola i cigareta • Mladi se nakon srednjoškolske dobi sve manje bave sportom
Prilike: <ul style="list-style-type: none"> • Relativno mlado stanovništvo • Rasploživost sportskih terena i zelenih javnih površina • Klima – pogodna za cjelogodišnje bavljenje raznim sportskim aktivnostima na otvorenom • Kozjak - pogodan za razvoj sporta i uzgoj organskog bilja • Napravljen program sanacije industrijski onečišćene lokacije Adriavini • Jačanje trenda zdravog življenja i organske prehrane • Smanjena razina onečišćenosti mora • Poboššana kvaliteta zraka uslijed deindustrijalizacije Kaštela • Izgradnja kanalizacijskog i vodovodnog sustava	Prijetnje: <ul style="list-style-type: none"> • Niska razina primarne zaštite • Nedovoljan broj liječnika i specijalističkih ordinacija • Povećan promet automobila (smanjena kvaliteta zraka u područjima uz prometnice te povećan rizik od automobilskih ozljeda) • Nedostatak raznolike sportske infrastrukture (bazeni) • Nepovoljne klimatske promjene

Tablica 6 SWOT analiza zdravlja i kvalitete života mladih

Zdravlje je iznimno bitan faktor kod odabira mjesta stanovanja. Grad Kaštela posljednjih desetljeća ulaže znatan napor da smanji zagađivanje okoliša i rezultati se već vide. "Pozitivna posljedica" opadanja industrijske proizvodnje na području Kaštela jest smanjenje zagađenja okoliša, što je ranije predstavljalo jedan od najvećih problema i opasnosti za zdravlje građana. Osim toga, tradicija bavljenja sportom i velik broj sportskih kolektiva u Kaštelima omogućava bavljenje amaterskim, i djelomično profesionalnim, sportom velikom broju građana koji to i konzumiraju. Ipak, mladi se

najčešće u pubertetu prestaju baviti sportom te nisu korisnici niti amaterskih sportova. Nedostatak rekreacije po svim pokazateljima utječe negativno na zdravlje pojedinca te se preporuča razvijanje rekreativnih sportskih aktivnosti, kojih u Kaštelima manjka. Zato je kao temeljni problem u Kaštelima u području zdravlja i kvalitete življenja identificirano **nepostojanje programa aktivnosti zdravog življenja**. Kaštela trebaju imati program koji bi omogućio svakom građaninu bavljenje amaterskim, rekreativnim ili profesionalnim sportom na održiv i kvalitetan način, kvalitetnu prehranu i odgovornost prema vlastitom i zdravlju drugih. Potrebno je stvoriti privlačne alternative nezdravom načinu života te informirati mlade.

4.2.7 Kultura

Interes i sudjelovanje mladih u kulturnim i umjetničkim aktivnostima su od velike važnosti zbog zadovoljstva koje stvaraju i zbog drugih korisnih efekata koje imaju na mnoga područja života mlade osobe. Uključenost u kulturne aktivnosti može doprinijeti i razvoju osobnih, društvenih i profesionalnih vještina. Zapravo, interes za kulturu i kreativnost može olakšati tranziciju iz obrazovanja u tržište rada kroz neformalne vještine korisne za nastavak školovanja, stručno usavršavanje ili profesionalni razvoj. Slično, kroz stvaranje prilika za kontakte i socijalizaciju, mladi mogu promovirati aktivno sudjelovanje u životu zajednice i poticati političku osviještenost i angažiranost. ⁷

Snage:	Slabosti:
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivne udruge s kulturnim programima • Entuzijazam voditelja udruga u kulturi • Ljetna škola glazbe - prepoznatljiv i kvalitetan program • Kaštelansko kulturno ljeto s besplatnim predstavama i izložbama • Djeca koja sudjeluju u radu udruga plaćaju malu članarinu i mogu koristiti instrumente udruge • Broj udruga koje se bave kulturom • Kulturno vijeće Grada Kaštela • Proračunska sredstva za udruge • Interes lokalnih medija za kulturne sadržaje u Kaštelima • Muzej Grada Kaštela organizira radionice i događaje tijekom godine • Knjižnica Grada Kaštela ima cjelogodišnji program radionica, čitaonica, predstavljanja knjiga i sl. • Moguće je postojeće prostore opremiti i prilagoditi za kulturne aktivnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak interesa i motivacije za sudjelovanje u programima kulture • Kulturni sadržaji se percipiraju kao dosadni • Neraznolikost ponuđenih kulturnih sadržaja • Ne postoji krovna institucija ili organizacija koja bi vodila brigu o aktivnostima u kulturi • Ne postoji centar za kulturu • Postojeća infrastruktura neadekvatna, nedovoljna i neprimjerena svim oblicima kulturnog izražavanja (ne postoji koncertna dvorana) • Kultura se ne promovira

⁷ European Commission: EU Youth Report 2012, Draft 2012 Joint Report of the Council and Commission on the implementation of the renewed framework for European cooperation in the field of youth, dio treći, str. 97

Prilike:

- Bogatstvo kulturnog i povijesnog naslijeđa
- Programi subvencioniranja studenata i učenika na sudjelovanju u kulturnim događajima (HNK, posjeti muzejima i sl.)
- Postoji nacrt strategije kulturnog razvoja Grada Kaštela
- EU programi sufinanciranja projekata u kulturi
- Brendiranje Grada kroz legendu o Miljenku i Dobrili

Prijetnje:

- Niska opća razina educiranosti
- Školski kurikulum - sve manje izvannastavnih aktivnosti, ne promiče se kultura
- Slabe egzistencijalne prilike roditelja
- Opći odnos društva prema kulturi – percipira se kao elitistička i teška
- Blizina i privlačnost Splita
- Slaba prometna povezanost među naseljima Kaštela

Tablica 7 SWOT Analiza kulture

Kaštela su grad bogate kulturne baštine, no kultura se ne svodi na kulturnu baštinu i povijest. Moderna kultura, a pogotovo alternativna, je žarište kreativnosti i stvaralaštva koje u dinamičnim i aktivnim gradovima masovno privlači mlade. Mladi su najčešće i nositelji takve kulturne scene, a oko nje se vrti i poprilična gospodarska aktivnost. Osim toga, takva kultura potiče mlade na razmišljanje, djelovanje i sudjelovanje. Osnovni problem kulture u Kaštelima je da **većina postojećih kulturnih programa i aktivnosti nije dovoljno zanimljiva mladima**. Da bi postali zanimljivi mladima, programi moraju biti osmišljeni i kreirani od strane nezavisne kulturne scene mladih, moraju biti usmjereni na mlade, što većina današnjih programa nije.

4.2.9 Mladi i svijet

Mladi koji odrastaju u doba globalizacije mogu igrati ključnu ulogu u promociji globalne promjene svijesti i ponašanja društva prema globalnim problemima poput klimatskih promjena, održivog razvoja ili promocije ljudskih prava. Osim toga, mladi ljudi su pod iznadprosječno snažnijim utjecajem globalizacije od ostatka populacije.⁸

Snage:

- umreženost
- interesi za različita područja (na globalnoj razini)
- raznolikost, velik broj mladih
- globalna povezanost se podrazumijeva

Prilike

- mogućnost primjenjivanja globalnih trendova
- stvaranje prilika
- dopiranje do bilo čega kroz dva klika – smanjuju se granice udaljenosti

Slabosti:

- loše usmjerena globalna povezanost
- nepovezanost pojedinaca
- sami pojedinci i lokalna zajednica nisu svjesni značajnosti takvih osoba
- nema organizacija i pojedinaca koji djeluju globalno

Prijetnje:

- gubitak kontakta s realnošću i lokalnom zajednicom
- distrakcije, krivi ciljevi
- lokalnu zajednicu napuštaju globalno osviješteni ljudi, a doseljavaju se neosviješteni

Tablica 8 SWOT analiza teme mladi i svijet

Zaključak sastanka na kojem je izrađena SWOT analiza za područje "mladi i svijet" jest da je temeljni problem **nepovezanost mladih s globalnom perspektivom**. Mladi Kaštelani se ne osjećaju dijelom svijeta, fokusirani su na lokalno, dok globalna pitanja i probleme doživljavaju kao daleku i mutnu sliku. Jedan od razloga je što u Kaštelima ne djeluje niti jedna organizacija koja se bavi globalnim pitanjima i koja djeluje na globalnoj sceni. U tom pogledu je potrebno povećati interakciju mladih Kaštelana s mladima iz drugih zemalja, omogućiti im mobilnost i interakciju s mladima u drugim zajednicama te potaknuti uključivanje u organizacije koje se bave svjetskim i europskim pitanjima.

⁸ United Nations, Department of Economic and Social Affairs 2003.

5 Ciljevi

U ovom poglavlju operacionaliziran je strateški plan na osnovu prethodno provedene analize situacije. Dana je dugoročna vizija kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici i komplementarna svrha Lokalnog programa za mlade, kao i specifični ciljevi koji predstavljaju taktički odgovor na identificirane ključne probleme u svakom prioritetnom području.

5.1 Vizija

Lokalni program za mlade grada Kaštela donosi se za razdoblje od 2016. do 2018. godine. S obzirom da se radi o trogodišnjem razdoblju, riječ je o srednjoročnom planu.⁹ Takav plan zahtijeva dugoročnu osnovu, viziju koja odgovara na generacijski, dugoročni problem. Da bi se ostvarila ta vizija, potrebno je definirati specifične ciljeve sa srednjoročnim mjerama, odnosno rješenjima. To znači da se za mjere odabiru one čije se ostvarenje u trogodišnjem roku može realistično isplanirati i provesti.

Formuliranje dugoročnog usmjerenja javnih politika označava definiranje širokih, dugoročnih usmjerenja i ciljeva (koji mogu višestruko nadilaziti srednjoročni karakter lokalnog programa za mlade) te odabir strategija za ostvarenje tih ciljeva. Lokalni program za mlade, prema definiciji, usko je vezan za razvojne planove i strategije na lokalnoj razini.

Grad Kaštela kroz javnu politiku za mlade na lokalnoj razini, čiji je sastavni dio Lokalni program za mlade kao srednjoročni plan, **u dugom roku teži ostvarenju visoke kvalitete života mladih na lokalnoj razini.**

Iz ovoga slijedi i svrha Lokalnog programa za mlade - **poboljšanje kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici.**

Ovo je temeljna izjava i polazište za razvoj i implementaciju Lokalnog programa za mlade. Izjava je izvedena iz rezultata istraživanja u sklopu aktivnosti analize situacije te iz analize strateških dokumenata i politika na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

---

⁹ Mintzberg, H.: Rise and fall of strategic planning, Simon and Schuster, New York, 1994., str. 61

5.2 Specifični ciljevi

Za svaki od prethodno identificiranih područja postavlja se cilj. Ostvarenje ovih specifičnih ciljeva trebalo bi doprinijeti ostvarenju općeg cilja LPM-a. Ciljevi se sastavljaju u obliku izjave koja opisuje određenu situaciju u prioritetnom području za koji su predviđeni.

Kao rok za ostvarenje specifičnih ciljeva stavlja se kraj 2018., s mogućnošću produljenja za sljedeće razdoblje ukoliko iz određenih razloga, poput problema u provedbi mjera, ne dođe do njihova ostvarenja. Ipak, u slučaju da se pojedini specifični cilj ne ostvari, potrebno je provesti analizu uzroka te, uzevši u obzir analizu situacije, postaviti nove mjere.

Prioritetno područje	Temeljni problem	Specifični cilj
Obrazovanje i usavršavanje	Nema dovoljno prilika za neformalno učenje.	Mladima dostupni raznovrsni programi neformalnog učenja.
Zapošljavanje i poduzetništvo	Mladi se ne snalaze prilikom pokretanja karijere.	Mladi spremni za pokretanje poslovne karijere.
Društvena uključenost	Mladima se ne pruža dovoljno mogućnosti za zanimljiv i aktivan društveni život.	Mladima su dostupni raznoliki programi društvenih, sportskih i kulturnih aktivnosti.
Sudjelovanje i aktivizam	Mladi nedovoljno sudjeluju u odlučivanju i upravljanju.	Mladi znatno sudjeluju u odlučivanju i upravljanju.
Volontiranje	Volonterstvo je nerazvijeno i nekoordinirano.	Volonterstvo razvijeno, podržano i koordinirano.
Zdravlje i kvaliteta života	Nema gradskog programa aktivnosti za zdravo življenje.	Grad provodi programe kojima se potiču aktivnosti zdravog življenja.
Kultura	Postojeći kulturni programi i aktivnosti nisu dovoljno zanimljivi mladima.	Kulturni programi i aktivnosti raznoliki i zanimljivi mladima.
Mladi i svijet	Mladi su nepovezani s globalnom perspektivom.	Mladi aktivno sudjeluju u aktivnostima međunarodnih razmjena znanja i iskustava.

Tablica 9 Specifični ciljevi Lokalnog programa za mlade 2016.–2018.

5.3 Pokazatelji

Vrlo važna stavka za uspješnu realizaciju ovog plana je mjerljivost specifičnih ciljeva. Specifični ciljevi su postavljeni tako da je potrebno definirati mjerljive pokazatelje uspjeha.

Indikatori ili pokazatelji su alat za mjerenje, oni mjere nešto ili ukazuju na nešto. U ovom slučaju oni pokazuju određene konkretne značajke mladih na populacijskoj ili individualnoj razini. Ploča indikatora služi za mjerenje i razumijevanje kompleksnih pojmova, što kvaliteta života mladih zasigurno jest.

Indikatori koji su ovdje definirani služe za mjerenje kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici. Određeni indikatori ukazuju na postojanje pojava ili značajki (poput broja mladih koji rano napuštaju sustav obrazovanja), a neki mjere razinu nekih pojava ili značajki u populaciji (prosječna dob napuštanja roditeljskog doma).

Većina indikatora se već dugo koristi u različitim socio-demografskim istraživanjima, odnosno riječ je o standardnim socio-demografskim pokazateljima. Među tim indikatorima izabrani su oni za koje je istraživački tim smatrao da su relevantni za problem i predmet istraživanja te da će kasnije omogućiti ispunjenje svrhe istraživanja, odnosno primjenu u izradi lokalne politike za mlade. Dio ovih indikatora je uključen s obzirom da je uvršten u „Indicator dashboard“ Europske Komisije za područje mladih, gdje je i po prvi put iskorišten.

Samo provjerom ovih pokazatelja moći će se utvrditi uspješnost provedenih aktivnosti. Pokazatelji kojima će se mjeriti ostvarenje specifičnih ciljeva su dani u Tablica 10 Pokazatelji.

Specifični cilj	Mjerljivi pokazatelji
Mladima dostupni raznovrsni programi neformalnog učenja.	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih sati programa neformalnog obrazovanja (broj sati x broj mladih korisnika) • Udio visokoobrazovanih mladih • Udio mladih koji poznaju barem dva strana jezika • Udio mladih koji su sudjelovali u programima mobilnosti • Udio 15-godišnjaka s niskim rezultatima na PISA testu
Mladi spremni za pokretanje poslovne karijere.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio nezaposlenih mladih • Udio samozaposlenih mladih • Prosječno vrijeme čekanja na zaposlenje • Broj održanih sati programa podrške za pokretanje karijere (broj sati x broj mladih korisnika) • Broj mladih koji žele pokrenuti vlastiti posao
Mladima su dostupni raznoliki programi društvenih, sportskih i	<ul style="list-style-type: none"> • Prosječna ocjena zadovoljstva kvalitetom života • Udio mladih u riziku od siromaštva (Udio mladih koji žive u obiteljima s raspoloživim dohotkom nižim od 60% nacionalnog prosjeka) • Udio mladih s ozbiljnom materijalnom deprivacijom (Udio mladih koji žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti barem 4 od sljedećih 9

kulturnih aktivnosti.	stavki: plaćanje stanarine, kredita i režija, održavanje doma prikladno zagrijanim, podmirivanje neočekivanih troškova, prehranu koja uključuje meso i proteine, odlazak na ljetovanje/zimovanje, tv i internet, hladnjak, automobil, telefon) <ul style="list-style-type: none"> • Udio obitelji s niskim radnim intezitetom • Udio mladih koji su sudjelovali u aktivnostima centra/kluba mladih
Mladi znatno sudjeluju u odlučivanju i upravljanju.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio mladih koji su sudjelovali u aktivnostima političkih stranaka ili udruga usmjerenih na pitanja lokalne zajednice ili okoliša tijekom posljednjih 12 mjeseci • Udio mladih koji su sudjelovali u lokalnim, nacionalnim i europskim izborima tijekom posljednje tri godine • Broj mladih koji su izabrani u Gradsko vijeće, odbore i druga tijela koja odlučuju, preporučuju ili savjetuju tijekom posljednjih godinu dana • Udio mladih koji su interaktirali s predstavnicima gradske vlasti i uprave tijekom posljednjih godinu dana • Udio mladih koji su na internetu (blogovi, društvene mreže i sl.) objavljivali stavove ili raspravljali o političkim i građanskim pitanjima tijekom posljednja tri mjeseca
Volonterstvo razvijeno, podržano i koordinirano.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio mladih koji su sudjelovali u organiziranim volonterskim akcijama tijekom posljednjih 12 mjeseci • Udio mladih koji su sudjelovali u volonterskim akcijama s ciljem unaprjeđenja lokalne zajednice tijekom posljednjih 12 mjeseci • Udio mladih koji su boravili u inozemstvu sa svrhom volontiranja • Udio mladih koji su primili priznanje za svoje volontersko djelovanje • Udio organizacija koje provode volonterske aktivnosti
Grad provodi programe kojima se potiču aktivnosti zdravog življenja.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio pušača među mladima • Pretilost – udio mladih s Indeksom tjelesne mase višim od 30 • Udio mladih, u dobi od 16, koji potvrdno odgovori na pitanji na pitanje o konzumaciji alkohola tijekom posljednjih 30 dana • Udio NEET mladih • Udio mladih koji su sudjelovali u aktivnostima sportskih klubova
Kulturni programi i aktivnosti raznoliki i zanimljivi mladima.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio mladih koji izvode ili sudjeluju u amaterskim umjetničkim aktivnostima • Udio mladih koji sudjeluju u kulturnim programima • Udio organizacija koje provode amaterske kulturne programe
Mladi aktivno sudjeluju u aktivnostima međunarodnih razmjena znanja i iskustava.	<ul style="list-style-type: none"> • Udio mladih koji su sudjelovali u aktivnostima organizacija koje djeluju u područjima klimatskih promjena/globalnog zagrijavanja, razvojne pomoći ili ljudskih prava tijekom posljednjih 12 mjeseci • Udio mladih koji su sudjelovali u aktivnostima i projektima s međunarodnim sudionicima tijekom posljednjih 12 mjeseci

Tablica 10 Pokazatelji kvalitete života mladih

6 Program

Lokalni program za mlade sastoji se od akcijskih mjera koje su donesene u ovom poglavlju. Uz svaku mjeru definirani su očekivani rezultati i prijedlog aktivnosti.

6.1 Razvoj ključne infrastrukture za mlade

Mjera 1 | Razvoj ključne infrastrukture za mlade

Opis:

Razvoj ključne infrastrukture za mlade (KIM) podrazumijeva planiranje, pripremu i realizaciju ulaganja te sufinanciranja osnovnih troškova djelovanja KIM organizacija za kojima postoji najveća potreba mladih:

1. Info-centar za mlade
2. Klub mladih
3. Društveno-kulturni centar
4. Poduzetnički centar

Grad će identificirati dionike na lokalnoj razini sposobne razviti elemente ključne infrastrukture za mlade te u suradnji s njima poduzeti nužne korake za njihovo ostvarenje, a sufinanciranje će se provoditi sukladno raspoloživim sredstvima gradskog proračuna i sredstvima EU fondova.

Ciljevi:

Mjera doprinosi svim specifičnim ciljevima Programa.

Očekivani rezultati:

- Sufinancirani osnovni troškovi za sve KIM organizacije (prostor, režije, promocija...)
- Info-centar za mlade Kaštela provodi cjelogodišnji svakodnevni program i ima dvije stalno zaposlene osobe koje rade s mladima
- Info-centar za mlade Kaštela pruža kvalitetne informacije o mogućnostima za neformalno učenje za mlade Kaštelane na lokalnoj, nacionalnoj i svjetskoj razini
- U aktivnostima Kluba mladih sudjelovalo minimalno 500 mladih, od toga 30 redovito
- Provedba minimalno 3 aktivnosti za mlade godišnje u kojima sudjeluju sve neprofitne organizacije na području Grada Kaštela
- Minimalno 100 mladih godišnje koristilo usluge Poduzetničkog centra
- Minimalno 30% posjetitelja prošlo programe edukacije o samozapošljavanju
- 20% godišnje porast broja radova i izvedbi mladih umjetnika i kreativaca

Aktivnosti:

1. Redoviti sastanci s predstavnicima udruga mladih i za mlade
2. Zajednički plan razvoja ključne infrastrukture za mlade
3. Provedba cjelogodišnjih programa podrške i edukacije za mlade
4. Realizacija projekata financiranih od strane vanjskih izvora
5. Zapošljavanje angažiranih mladih osoba u KIM organizacijama
6. Odabir i priprema odgovarajuće lokacije i prostora
7. Ulaganje i adaptacija uz vanjsko financiranje

6.2 Jačanje kapaciteta u području mladih

Mjera 2 Jačanje kapaciteta u području mladih

Opis:

Mjera se sastoji od nekoliko aktivnosti koje će Grad Kaštela provoditi i/ili promicati kroz vlastite projekte i kao partner organizacijama mladih i za mlade koje djeluju na području Kaštela:

1. Umrežavanje udruga mladih i za mlade, savjeta mladih, gradske uprave i drugih ključnih dionika na lokalnoj razini.
2. Uspostava dugoročne suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini (partnerstva i konzorciji).
3. Poticanje profitnih i neprofitnih organizacija s područja Kaštela na stvaranje i provedbu programa neformalnog učenja za mlade.
4. Edukacija osoba koje rade s mladima i osvještavanje javnosti.

Ciljevi:

Mjera doprinosi svim specifičnim ciljevima Programa.

Očekivani rezultati:

- Porast broja mladih koji aktivno sudjeluju u radu organizacija civilnog društva
- Porast broja mladih koji volontiraju, usavršavaju se i koriste programe neformalnog obrazovanja i mobilnosti
- Uspostavljena funkcionalna komunikacija između udruga međusobno i udruga i gradske uprave
- Na području Kaštela djeluje barem jedna udruga mladih i za mlade, s barem jednom stalno zaposlenom mladom osobom, usmjerena na lokalna pitanja, a koja ne ovisi o gradskoj potpori
- Udruge mladih i za mlade i Savjet mladih godišnje zajednički predlože barem 1 točku dnevnog reda Gradskog vijeća
- Barem jedan portal za mlade djeluje na području Grada Kaštela

Aktivnosti:

1. Priprema zajedničkih projekata za jačanje kapaciteta
2. Organizirani Dani otvorenih vrata udruga na kojem će biti prezentirane udruge i programi koje provode
3. Osmišljen jedinstven vizualni identitet svih udruga koje u svojim aktivnostima imaju programe za mlade
4. Podrška nastanku neovisnog, stabilnog i održivog civilnog sektora, posebno udruga mladih
5. Poticanje koordinacije i partnerstva udruga mladih i za mlade, Savjeta mladih i gradske uprave
6. Poticanje neprofitnih, neovisnih medija za mlade
7. Dodjela nagrade za društveni angažman mladih, volonterstvo i doprinos zajednici
8. Informiranje udruga mladih i onih koje u svom članstvu imaju mlade osobe o programima participacije na europskoj mobilnosti.
9. Poticanje suradnje s drugim neprofitnim organizacijama na županijskoj i državnoj razini u cilju razmjene iskustava
10. Redovito oglašavanje otvorenih natječaja i mogućnost za sudjelovanjem u projektima

6.3 Financiranje programa i projekata usmjerenih mladima

Mjera 3 | Financiranje programa i projekata usmjerenih mladima

Opis:

Grad Kaštela će jednom godišnje raspisati otvoreni javni poziv za organizacije civilnog društva i ustanove koje rade s mladima za financiranje programa i projekata usmjerenih mladima.

Prioriteti natječaja:

1. Smanjenje socijalne isključenosti i nezaposlenosti mladih
2. Povećanje aktivnog građanstva mladih
3. Povećanje kulturnog stvaralaštva mladih
4. Širenje kulture zdravog življenja

Horizontalni prioriteti natječaja su: uključivanje aktivnosti neformalnog učenja mladih, uključivanje volontera i volonterskog rada, vidljivost i promocija grada Kaštela. Natječajna sredstva iznosit će min 100 000 kn u programskom razdoblju. Dodatan cilj natječaja će biti poticanje prijavitelja na smanjenje udjela sufinanciranja grada Kaštela u vlastitim aktivnostima.

Ciljevi:

Mjera doprinosi svim specifičnim ciljevima Programa.

Očekivani rezultati:

- Najmanje 35 različitih aktivnosti neformalnog učenja se godišnje realizira u Kaštelima
- Najmanje 350 mladih Kaštelana godišnje sudjeluje u aktivnostima neformalnog učenja
- Najmanje 10 organizacija godišnje ostvarilo sufinanciranje za realizaciju programa i projekata usmjerenih mladima
- Udio ukupnog gradskog sufinanciranja iznosi oko 30% ukupne vrijednosti svih projekata
- Osmišljeno minimalno 5 novih programa volonterskih aktivnosti
- Svaka druga mlada osoba volontira
- Svaka druga udruga u svoje aktivnosti uključuje volontere
- Minimalno 1500 mladih informirano o programima međunarodne razmjene mladih i programima mobilnosti
- Minimalno 4 udruge aktivno uključene u programe mobilnosti

Aktivnosti:

1. Izrada natječajne dokumentacije
2. Provedba natječaja
3. Financijska potpora aktivnostima neformalnog učenja u sklopu godišnjeg Natječaja Grada Kaštela za sufinanciranje programa i projekata usmjerenih mladima
4. Promocija i popularizacija kulturnih sadržaja

6.4 Poticanje poduzetničkih pothvata mladih

Mjera 4 Poticanje poduzetničkih pothvata mladih

Opis:

Grad Kaštela će osigurati sredstva za sufinanciranje poduzetničkih pothvata mladih Kaštelana. Sredstva će biti bespovratna i koristit će se za sufinanciranje najranije faze poduzetničkih pothvata, tzv. start-up faze. Korisnici će sredstva moći iskoristiti za troškove poslovanja i mentorske podrške. Iznos sufinanciranja ovisit će o raspoloživim sredstvima gradskog proračuna i sredstvima iz EU fondova.

Ciljevi kojima mjera doprinosi:

Cilj 2: Mladi spremni za pokretanje poslovne karijere

Očekivani rezultati:

- Osnovano najmanje 20 novih poduzeća od strane mladih poduzetnika u Kaštelima
- Podijeljeno najmanje 15 subvencija za mlade poduzetnike

Aktivnosti:

1. Informiranje mladih o konkretnim načinima pokretanja vlastitog posla i dostupnim mjerama potpore
2. Educiranje i mentoriranje mladih o poduzetništvu i poslovanju od strane iskusnih trenera na primjerima iz prakse
3. Provedba cjelogodišnjeg programa radionica i predavanja na temu upravljanja rizicima i poticanja poslovnog samopouzdanja.
4. Godišnje izdvajanje proračunskih sredstava za paket financijskih mjera za pomoć mladim poduzetnicima početnicima koji će se dijeliti na temelju javnog natječaja

6.5 Kontinuirano praćenje unaprjeđenja kvalitete života mladih

Mjera 5 Kontinuirano praćenje unaprjeđenja kvalitete života mladih

Opis:

Grad Kaštela će odrediti osobu koje će u sklopu svoje redovne djelatnosti biti zadužena za:

- praćenje realizacije Programa
- predlaganje mjera za bolju realizaciju Programa
- praćenje vrijednosti indikatora kvalitete života
- predlaganje i provedba mjera za daljnje unaprjeđenje kvalitete života mladih

Na ovaj način će se Grad više usmjeriti na poboljšanje opće kvalitete života svojih građana, bolje pripremiti za prilike koje nude EU fondovi i bolje odgovoriti na potrebe svojih građana.

Ciljevi:

Mjera doprinosi svim specifičnim ciljevima Programa.

Očekivani rezultati:

1. Najmanje jedan djelatnik gradske uprave je posvećen realizaciji Programa i općem unaprjeđenju kvalitete života mladih
2. Svake godine je izrađen plan realizacije Programa za tu godinu i izvještaj o realizaciji plana za prošlu godinu s evaluacijom provedbe i učinaka na ključne pokazatelje
3. Građani mogu pratiti realizaciju programa, promjene kvalitete života te utjecati na aktivnosti gradske uprave u smjeru unaprjeđenja kvalitete života
4. Ključni dionici su educirani i informirani o Programu (djelatnici gradske uprave, gradski vijećnici, roditelji, mladi, škole...)
5. Izrađen je popis prijedloga i zaključaka potrebnih za uspješnu realizaciju Programa
6. Mladi pozvani da sudjeluju u kreiranju godišnjeg programa kulturnih događanja i programa zdravog življenja

Aktivnosti:

1. Praćenje realizacije Programa
2. Predlaganje mjera za bolju realizaciju Programa
3. Praćenje vrijednosti indikatora kvalitete života
4. Predlaganje i provedba mjera za daljnje unaprjeđenje kvalitete života mladih

Tablice

Tablica 1 SWOT analiza obrazovanja i usavršavanja.....	17
Tablica 2 SWOT analiza zapošljavanja i poduzetništva.....	19
Tablica 3 SWOT analiza društvene uključenosti.....	20
Tablica 4 SWOT analiza sudjelovanja i aktivizma mladih.....	22
Tablica 5 SWOT analiza volontiranja mladih.....	23
Tablica 6 SWOT analiza zdravlja i kvalitete života mladih.....	24
Tablica 7 SWOT analiza kulture.....	26
Tablica 8 SWOT analiza teme mladi i svijet.....	27
Tablica 9 Specifični ciljevi Lokalnog programa za mlade 2016. – 2018.	29
Tablica 10 Pokazatelji kvalitete života mladih.....	31

Grafikoni

Graf 1 Razrada faze analize situacije.....	2
Graf 2 Razrada faze formuliranja politike.....	4
Graf 3 Razrada procesa prioritizacije i definiranja ciljeva.....	4
Graf 4 Sastavni elementi mjere.....	5
Graf 5 Pregled ključnih problema.....	16

Literatura

1. European Commission: EU Youth Report 2012, Draft 2012 Joint Report of the Council and Commission on the implementation of the renewed framework for European cooperation in the field of youth
2. MSPM RH: Nacionalni program za mlade od 2014. do 2017. godine, Zagreb, 2014.
3. IPPR: European jobs and skills: A comprehensive review, London, 2014.
4. Assessing practices for using indicators in the field of youth
5. Pichler, F. (2006). Subjective quality of life of young Europeans. Feeling happy, but why? Social Indicators Research
6. United Nations, Department of Economic and Social Affairs 2003.
7. Mintzberg, H.: Rise and fall of strategic planning, Simon and Schuster, New York, 1994.

O b r a z l o ž e n j e:

Nacionalni program za mlade za razdoblje 2014. - 2017. usvojen je 09. listopada 2014 sa ciljem unaprjeđenja aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koji svojim djelokrugom i nadležnostima pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvaliteta njihovog života sa svrhom njihove optimalne društvene integracije. Nacionalnim programom se potiču jedinice lokalne samouprave na sudjelovanje u partnerstvu sa državnim i organizacijama civilnog društva u donošenju lokalnih programa za mlade.

Lokalni program za mlade Grada Kaštela za period od 2016. – 2018. godine izrađen je u sklopu projekta "Izrada lokalnog programa za mlade Grada Kaštela" koji sufinanciran sredstvima Ministarstva socijalne politike, a prema Pozivu za prijavu projekata usmjerenih mladima za financijsku potporu iz raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu.

Opći cilj projekta je pridonjeti osnaživanju udruga mladih i za mlade te Grada Kaštela u svrhu podizanja kvalitete života mladih, a posebni cilj je izrada lokalnog programa za mlade kao strateškog dokumenta na kojem se bazira razvoj aktivnosti usmjerenih mladima na području Kaštela.

Projek se realizirao na području Grada Kaštela u periodu od studenog 2014. do rujna 2015. u suradnji sa udrugama Cedra i Sv. jeronim kroz sljedeće projektne aktivnosti: uvodne aktivnosti pripreme projekta, istraživanje, izrada lokalnog programa za mlade, uspostava temelja provedbe lokalnog programa za mlade i promotivne aktivnosti.

U sklopu projekta provedno je istraživanje na uzorku od 500 ispitanika na području Kaštela, održano 6 sastanaka projektnog tima, 5 radionica tematskih grupa, jedna radionca za mlade te dvije javne tribine. Također je osmišljen vizualni identitet Lokanog programa za mlade te pokrenuta internet stranica.

Nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Kaštela za period od 2016 - 2018. objavljen je na stranicama Grada Kaštela te na Facebook stranici projekta sa javnim uvidom u periodu od 04. rujna do 20. rujna. U navedenom periodu na javni uvid nisu pristigla mišljenja, prijedlozi i primjedbe.

